

Verenigingsmonitor 2024 | Noord-Holland

Inhoud

INLEIDING	3
------------------	----------

ORGANISATIEKRACHT	4
Leden	5
Bestuur en vrijwilligers	7
Artistieke begeleiding	8
Voorzieningen	11
Financiën	12
Missie en visie	14
Zichtbaarheid	15

ARTISTIEK AANBOD	16
Regulier aanbod	16
Artistiek begeleider	18
Innovatie van het aanbod	18
Doelen	19

MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE	20
Samenwerking met externe partijen	21
Inclusie doelgroepen	22
Aanvullend aanbod	25

KNELPUNTEN EN ONDERSTEUNING	26
------------------------------------	-----------

SAMENVATTING EN CONCLUSIES	31
-----------------------------------	-----------

INLEIDING

In dit rapport vind je de resultaten van de Noord-Hollandse amateurkunstverenigingen die in 2024 aan de VerenigingsMonitor deelnamen. Muziekverenigingen, koren, beeldende-, foto- en filmclubs, toneel- en dansverenigingen zijn een belangrijke voorziening voor een groot deel van de kunstbeoefenaars in Nederland. De driejaarlijkse VerenigingsMonitor van LKCA onderzoekt de belangrijke trends en thema's binnen deze verenigingen. Het gaat daarbij om verenigingen met de juridische rechtsvorm vereniging of stichting die staan ingeschreven bij de Kamer van Koophandel, en niet om amateurkunstgroepen zonder juridische rechtsvorm, de zogenaamde 'informele' groepen. Na eerdere edities in 2018 en 2021 vond in 2024 de derde editie van de VerenigingsMonitor plaats. In deze editie was er extra aandacht voor de betaling van artistiek begeleiders en de aanwezigheid en het gebruik van ondersteuning. De landelijke resultaten van het onderzoek staan in de publicatie [VerenigingsMonitor 2024: Verenigingen voor kunstbeoefening in cijfers](#).

Deze rapportage gaat over de 194 Noord-Hollandse verenigingen die deelnamen aan het onderzoek. Telkens vergelijken we de resultaten van deze verenigingen met de landelijke resultaten, zoals gepresenteerd in *VerenigingsMonitor 2024: Verenigingen voor kunstbeoefening in cijfers*. Een vergelijking met de Noord-Hollandse resultaten van de VerenigingsMonitor uit 2021 en 2018 is vanwege een andere methode van het veldwerk niet mogelijk. Waar verenigingen bij de eerste twee edities zich ook zelf konden aanmelden voor deelname aan het onderzoek hebben bij deze editie alleen verenigingen op uitnodiging deelgenomen.

De VerenigingsMonitor levert belangrijke informatie op voor onder andere bonden en koepelorganisaties, landelijke, provinciale en lokale ondersteuners van amateurkunst en beleidsmakers bij overheden. We hopen dat deze rapportage hen helpt om een beeld te krijgen van de 'stand van zaken' en ondersteuningsbehoeften van Noord-Hollandse verenigingen voor kunstbeoefening.

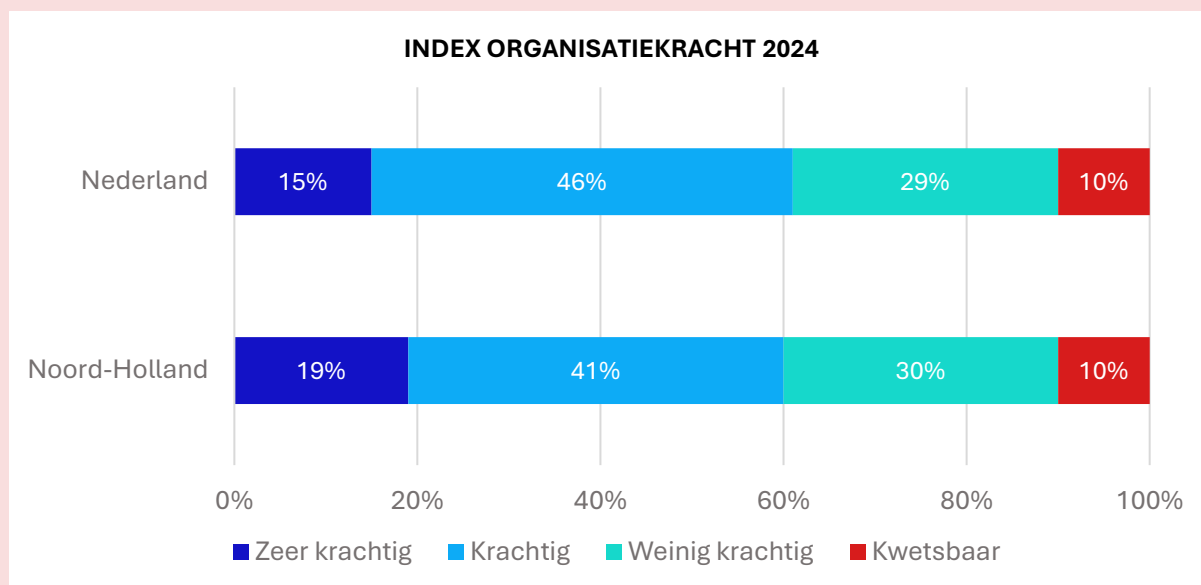
ORGANISATIEKRACHT

Onder organisatiekracht verstaan we de mate waarin verenigingen nu en in de toekomst in staat zijn om artistieke activiteiten aan te bieden aan huidige en potentiële leden.

We noemen een vereniging zeer organisatiekrachtig wanneer ze in de afgelopen twee jaar voldeed aan de meeste of alle van deze criteria:

- Het aantal leden is sinds het opheffen van de beperkende corona-maatregelen in maart 2022 gestegen.
- De vereniging werft zeer actief leden.
- De vereniging vindt gemakkelijk bestuursleden en beschikt over voldoende vrijwilligers.
- Er zijn betaalde artistiek begeleiders (zoals een dirigent of docent) voor de vereniging actief.
- De financiële positie is zeer gezond.
- De hoogte van de contributie varieert per doelgroep.
- De vereniging heeft minstens drie verschillende inkomstenbronnen.
- De vereniging heeft een duidelijke visie en missie voor de lange termijn.
- De vereniging geeft zeer actief bekendheid aan de eigen activiteiten via gedrukte, digitale en sociale media.

Van de Noord-Hollandse verenigingen is 41% een krachtige en 19% een zeer krachtige organisatie. Zij zijn in principe goed in staat om artistieke activiteiten aan te bieden aan huidige en potentiële leden. 30% is weinig krachtig en 10% is kwetsbaar. Ten opzichte van het landelijk beeld ligt het aandeel verenigingen dat zeer krachtig is hoger.

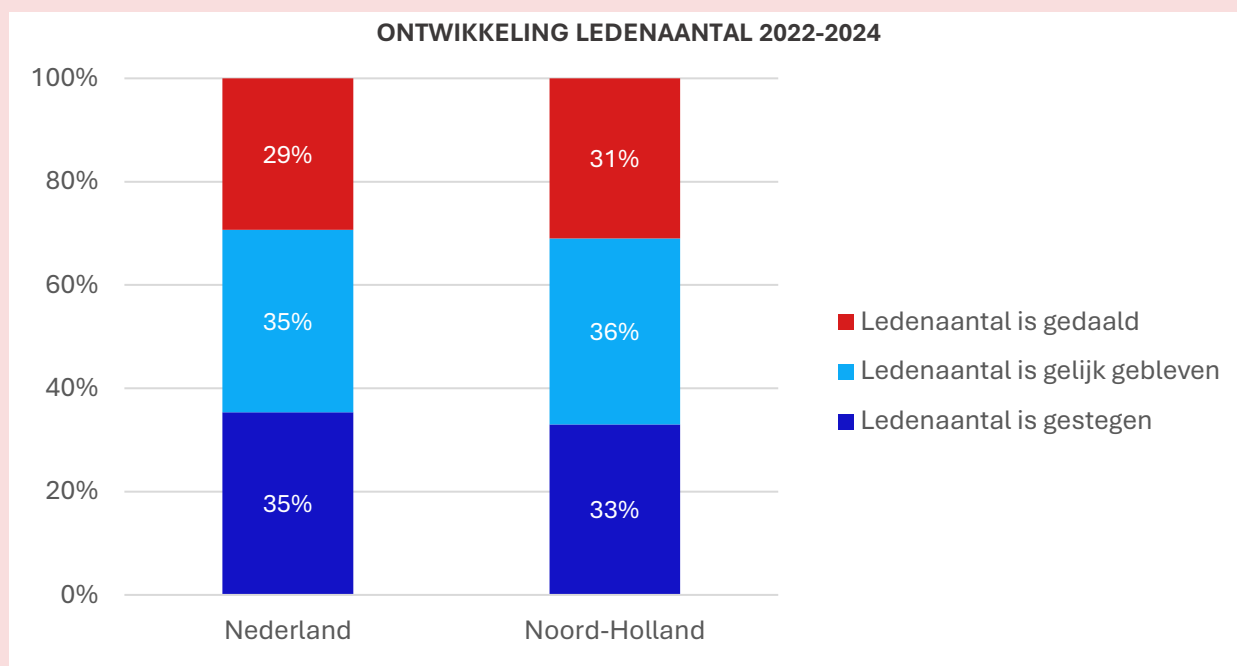

Op de volgende pagina's lichten we de pijlers van organisatiekracht verder toe.

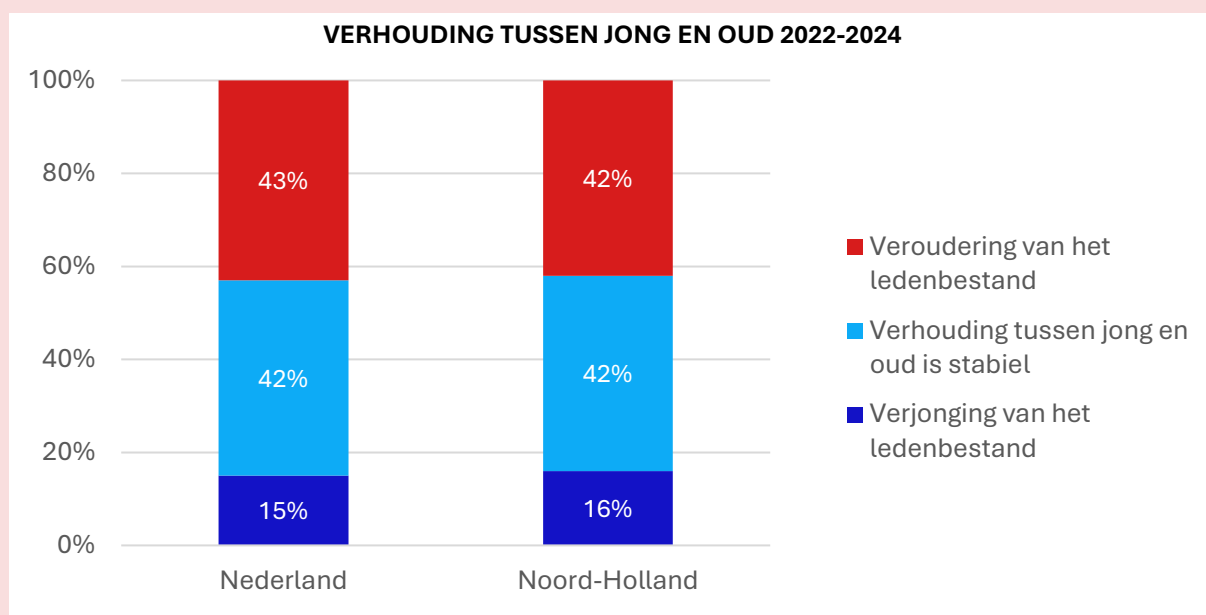
LEDEN

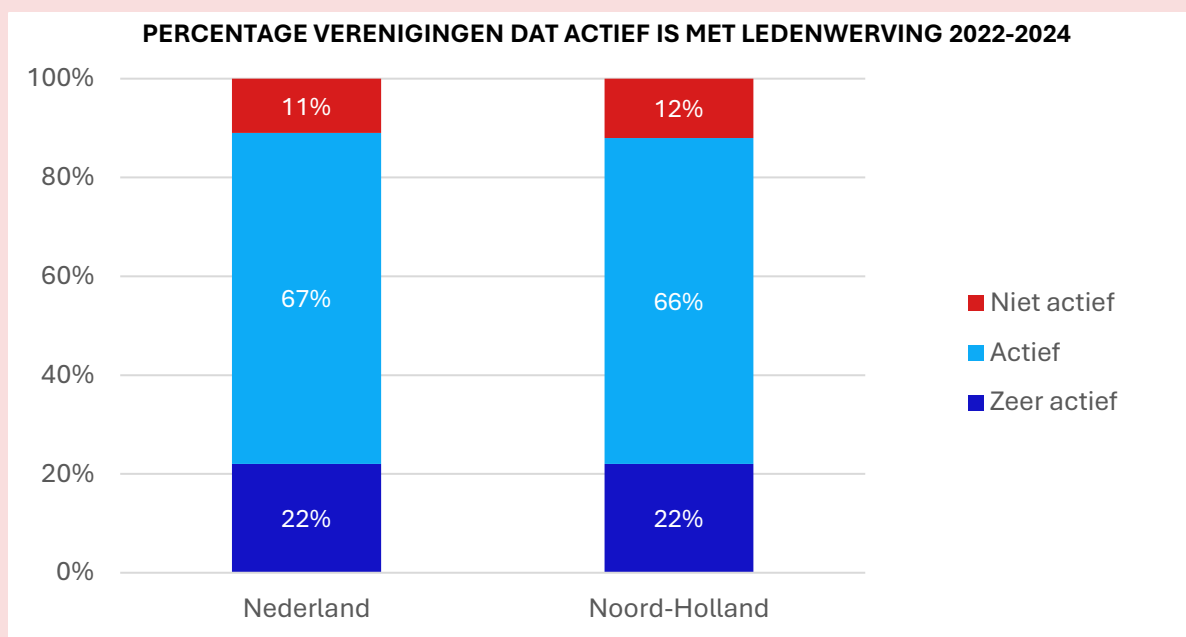
Noord-Hollandse verenigingen hebben gemiddeld 32 vaste leden. Daarmee zijn ze iets kleiner dan het landelijk gemiddelde van 36 vaste leden. Noord-Hollandse verenigingen hebben gemiddeld 12 projectleden per project.

Van 2022 tot 2024 steeg bij 33% van de Noord-Hollandse verenigingen het aantal leden, bij 36% bleef een even groot aantal. Bij de overige 31% daalde het aantal leden. Daarmee zijn de Noord-Hollandse verenigingen vergelijkbaar met de landelijke cijfers.

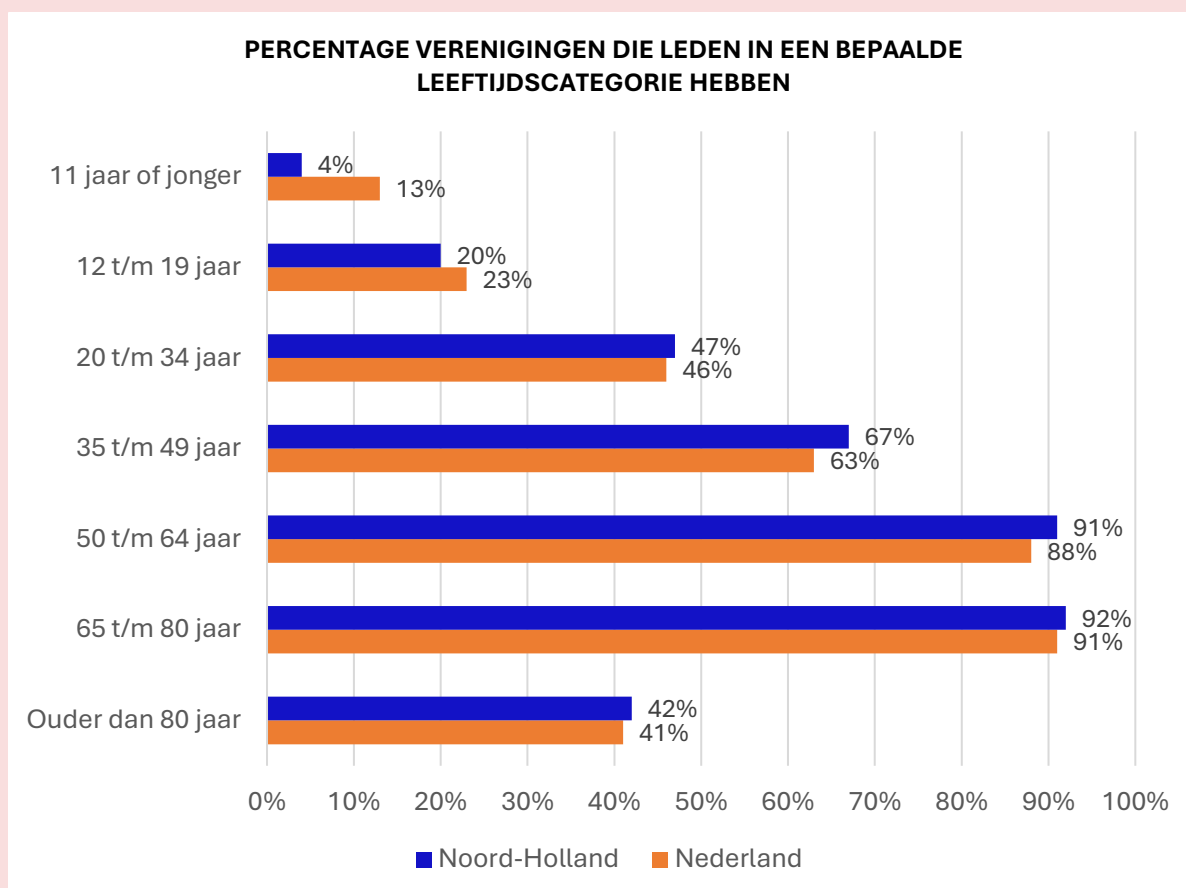

16% van de Noord-Hollandse verenigingen ziet een verjonging van het ledenbestand sinds maart 2022. Bij 42% is de verhouding tussen jong en oud stabiel gebleven en 42% van de verenigingen zag een veroudering van het ledenbestand. Dit is vergelijkbaar met de landelijke cijfers, waar je kan zien dat sinds 2018 en 2021 er voor het eerst sprake is van een stijging in het aandeel verenigingen met een verjonging van het ledenbestand. Verjonging van het ledenbestand is vooral het grootst bij de toneelverenigingen (36%).

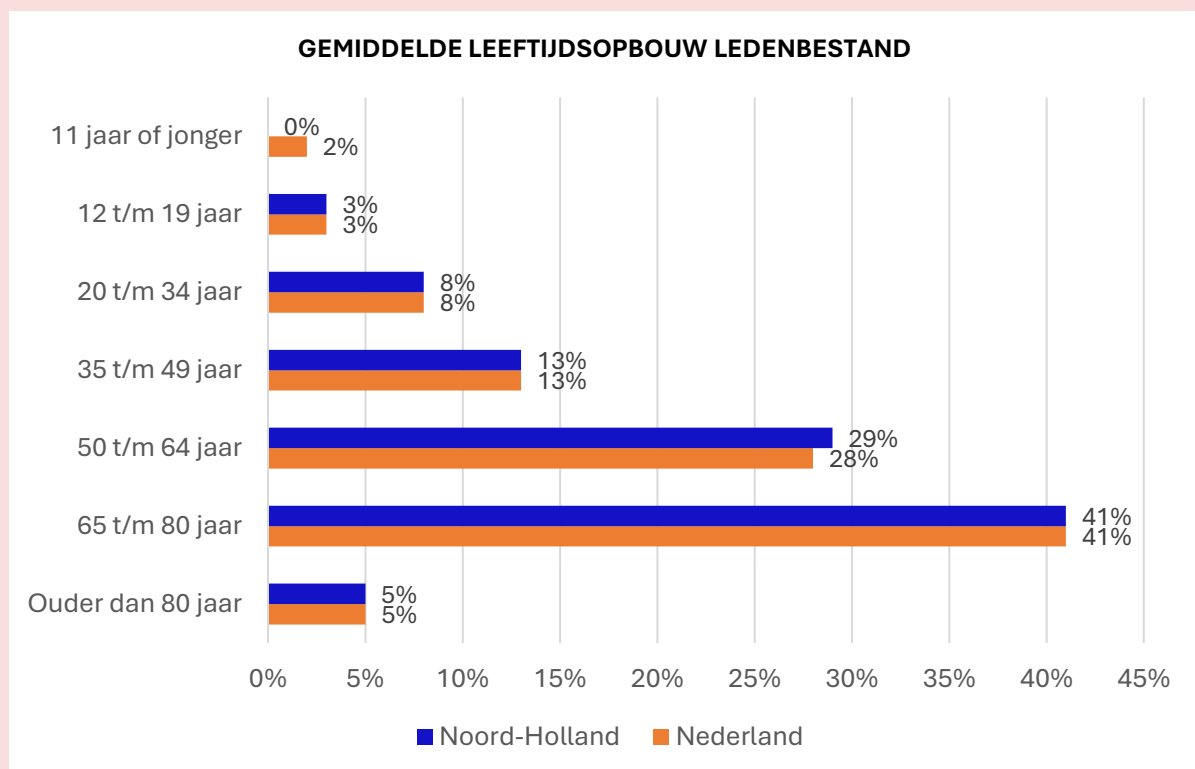

Noord-Hollandse verenigingen zijn vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde als het gaat om het percentage verenigingen met leden per leeftijdscategorie. De overgrote meerderheid van de Noord-Hollandse verenigingen heeft leden van 65 t/m 80 jaar en 50 t/m 64 jaar. Ruim twee derde heeft leden in de leeftijdscategorie 35 t/m 49 jaar en bijna de helft heeft leden van 20 t/m 34 jaar. Wanneer we deze cijfers vergelijken met de landelijke cijfers dan is te zien dat in Noord-Holland het percentage verenigingen met leden tussen de 35 en 49 jaar iets hoger ligt, maar ook dat het aandeel verenigingen met leden van 11 jaar of jonger in Noord-Holland veel lager ligt. In vergelijking met het landelijk gemiddelde hebben Noord-Hollandse verenigingen vaker leden uit de oudere leeftijdsgroepen dan de jongere leeftijdsgroepen.

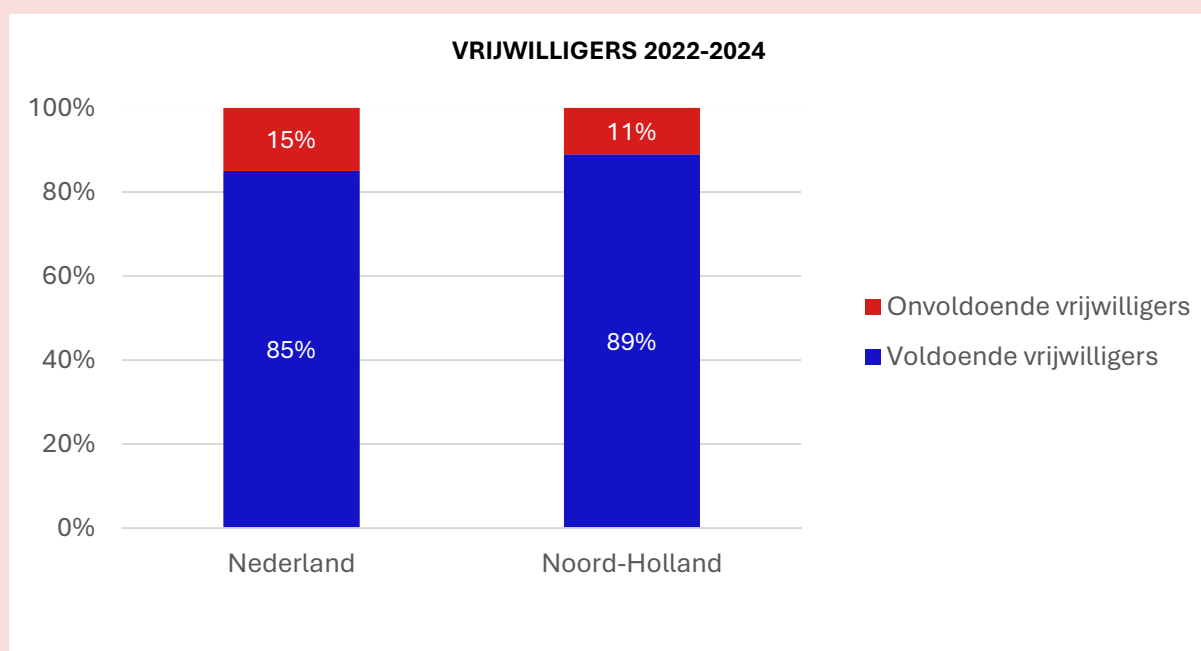

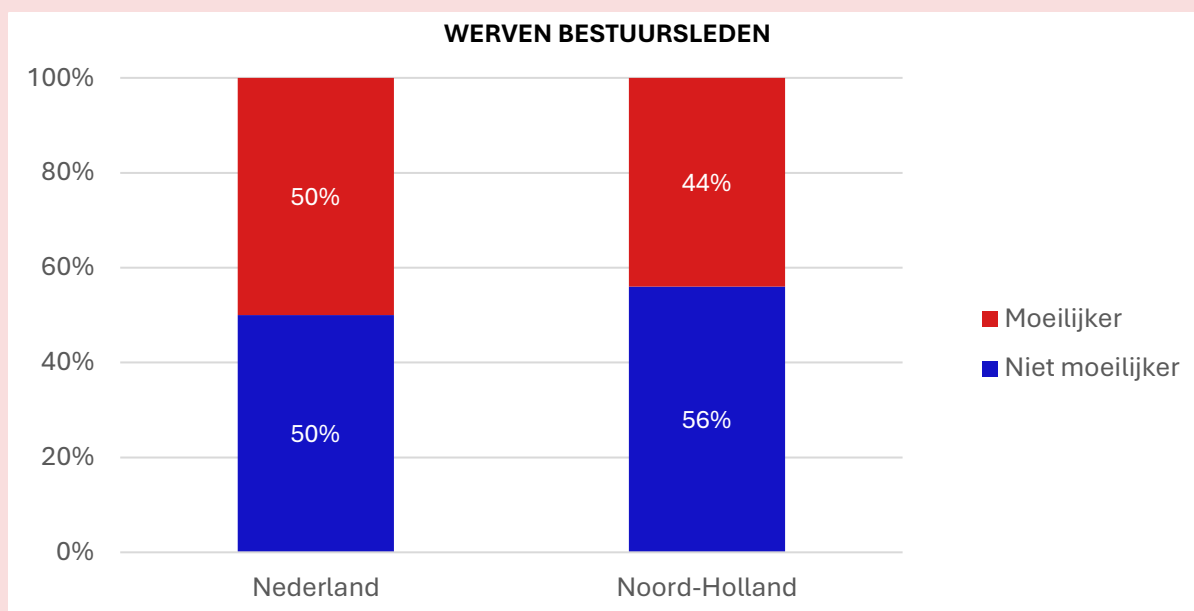
De gemiddelde leeftijdsopbouw van het ledenbestand is in Noord-Holland nagenoeg hetzelfde als het landelijk gemiddelde. Hierin is de piek te zien in de leeftijdscategorie 65 t/m 80 jaar. Daarnaast is het percentage leden van 11 jaar of jonger in Noord-Holland ook lager dan het landelijk gemiddelde.

BESTUUR EN VRIJWILLIGERS

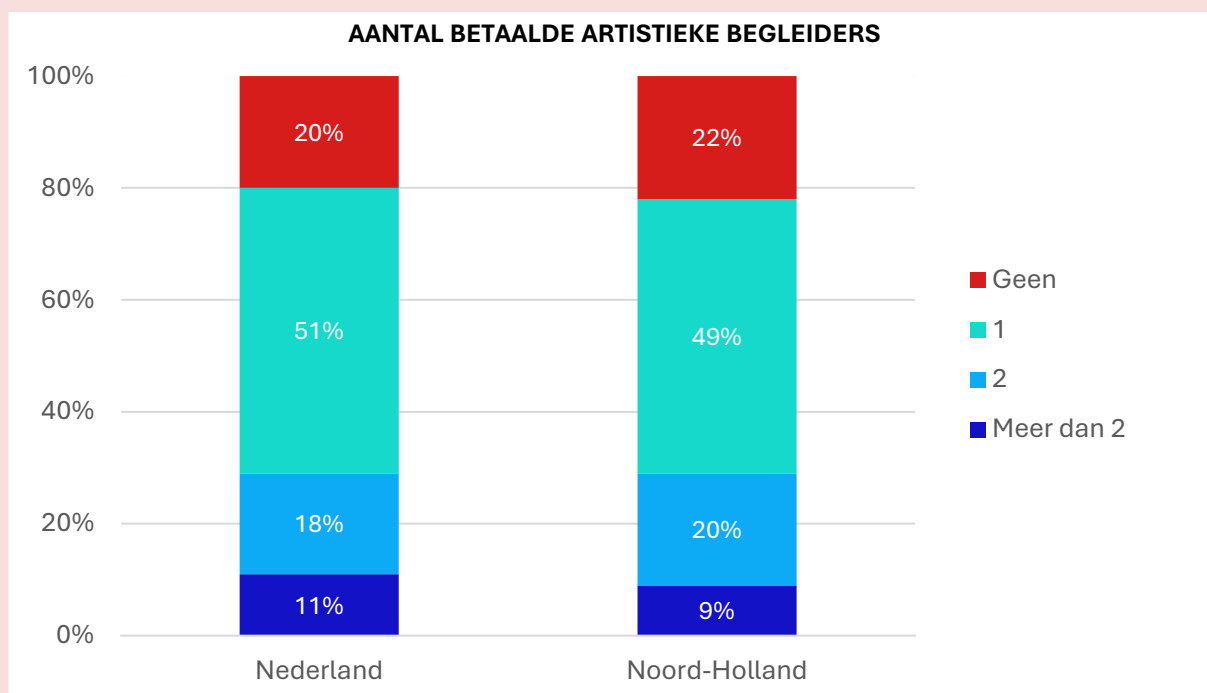
Verenigingen draaien op de inzet van bestuursleden en andere vrijwilligers. 89% van de Noord-Hollandse verenigingen heeft voldoende vrijwilligers, wat een positiever percentage is dan het landelijk gemiddelde. In Noord-Holland hebben vooral muziek instrumentaal verenigingen de meeste moeite met het vinden van vrijwilligers (17%). Ten opzichte van het landelijk beeld is het werven van bestuursleden in Noord-Holland ook gemakkelijker. 56% van de Noord-Hollandse verenigingen geeft aan dat het vinden van bestuursleden niet moeilijker is geworden de afgelopen twee jaar, terwijl het landelijk om 50% van de verenigingen gaat.

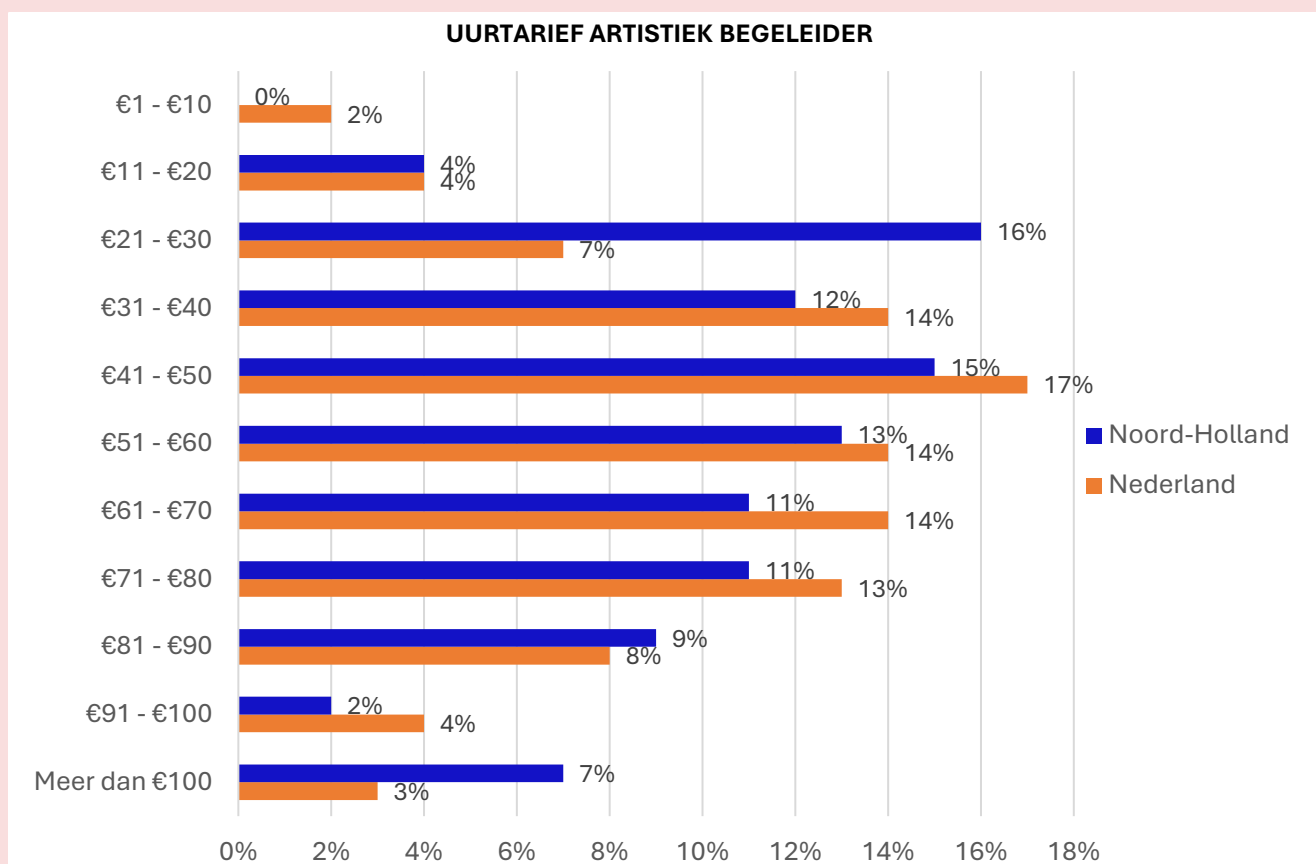

ARTISTIEKE BEGELEIDING

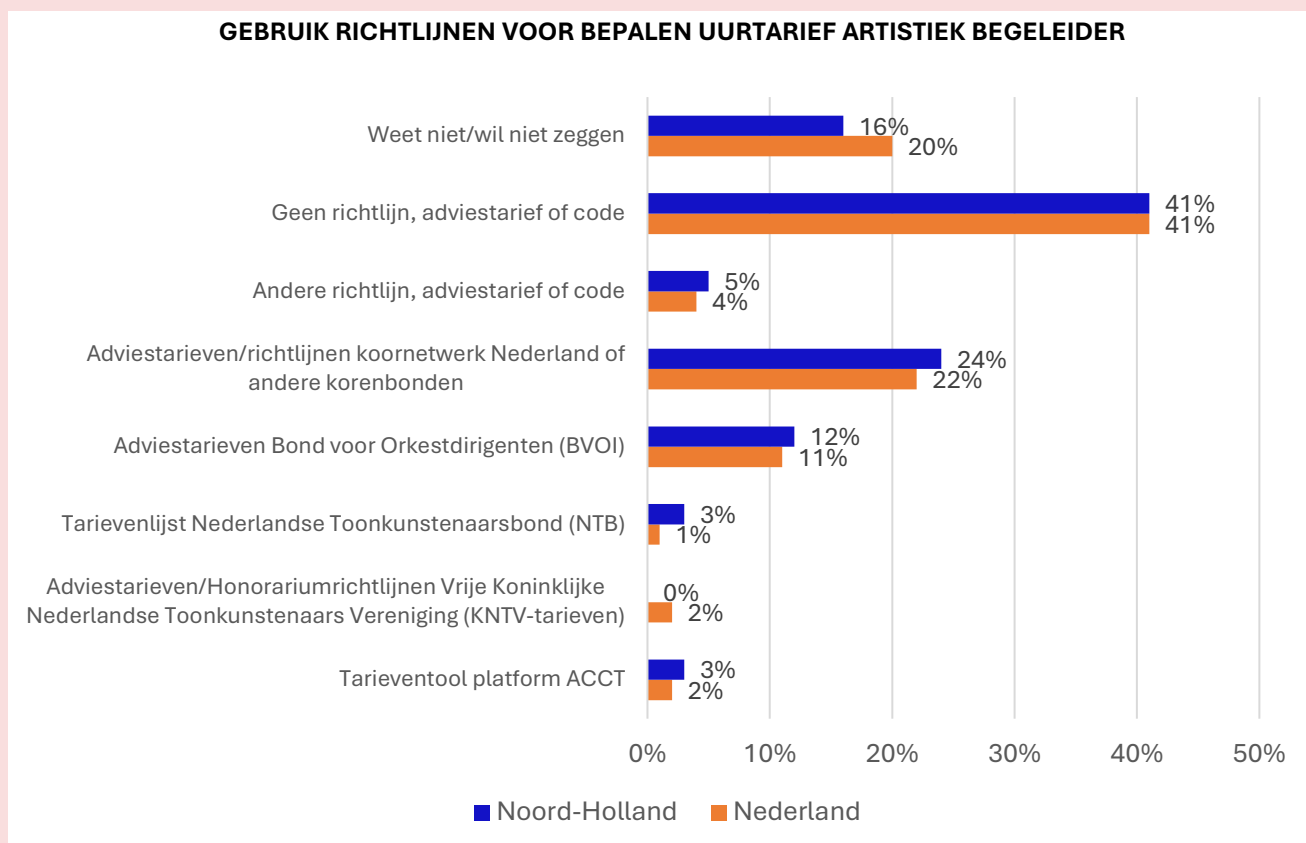
In Noord-Holland werkt 90% van de verenigingen met een of meerdere artistiek begeleiders, zoals een dirigent, regisseur of docent. 78% van de Noord-Hollandse verenigingen betaalt deze artistiek begeleider, terwijl enkel 25% (ook) werkt met onbetaalde begeleiders. Deze percentages komen redelijk overeen met het landelijke beeld.

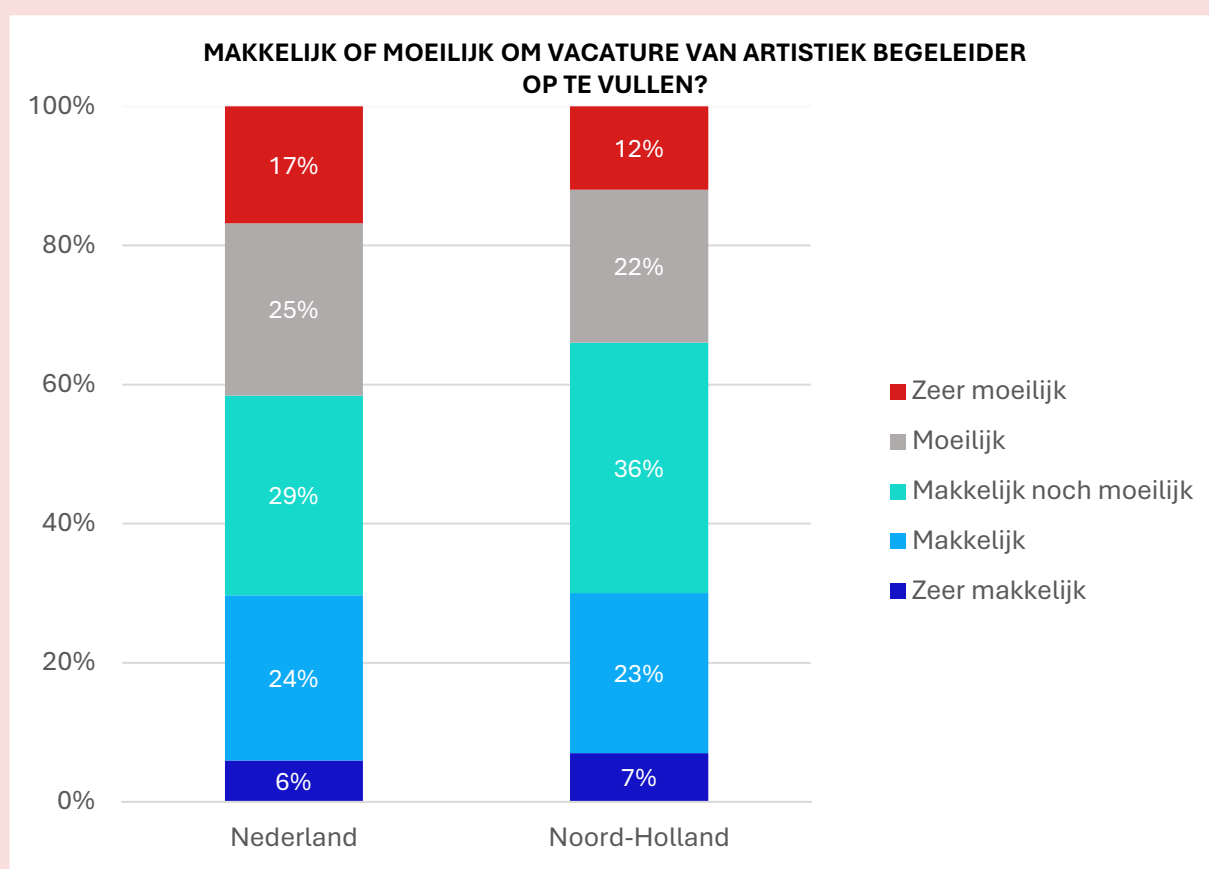
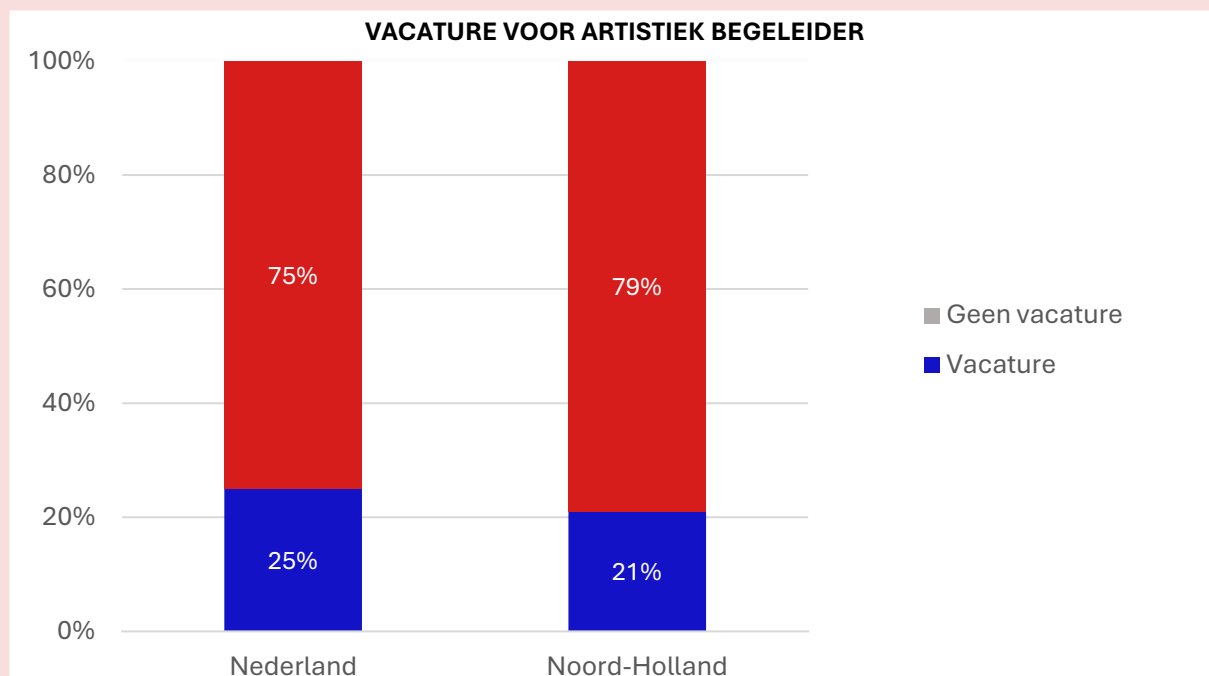
Het gemiddelde uurtarief voor een betaalde artistiek begeleider in Noord-Holland is €58,90. Het landelijk gemiddelde is iets lager, namelijk €58. Het betaalde uurtarief is afhankelijk van een groot aantal factoren, zoals werkzaamheden, ervaring, opleiding. De variatie in het uurtarief is dan ook groot. Het gemiddelde uurtarief is significant hoger bij de muziek instrumentaal verenigingen (€70,41) dan andere verenigingen (zang €62,88 en dans €33,50). Opmerkelijk is dat het uurtarief voor artistiek begeleiders in Noord-Holland redelijk uit elkaar loopt, waarbij de Noord-Holland percentages hoger liggen dan landelijk als we kijken naar uurtarieven boven de €100 maar ook tussen de €21 - €30.

Van de verenigingen die werken met een betaald artistiek begeleider maakt 43% gebruik van één van de bestaande richtlijnen, adviestarieven of codes voor het bepalen van het uurtarief van artistiek begeleiders in de amateurkunstsector. Dit percentage is hoger dan het landelijk gemiddelde, namelijk 39%.

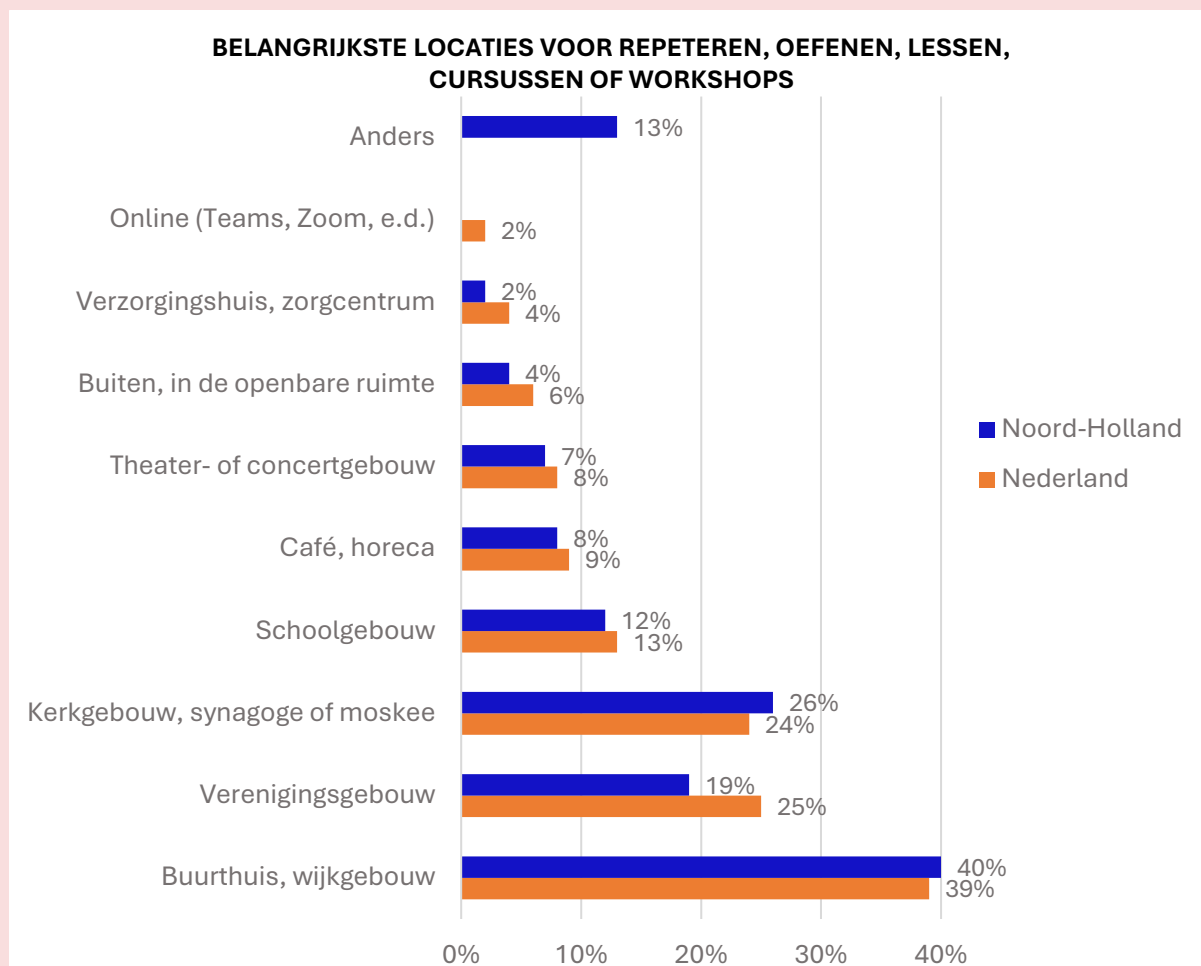

21% van de Noord-Hollandse verenigingen had een vacature uitstaan voor een artistiek begeleider in de afgelopen twee jaar. Dat is een lager aandeel dan landelijk. Voor toneelverenigingen was dit 26% (lager dan het landelijk gemiddelde van 33%), en voor muziekverenigingen was dit 10% (significant lager dan het landelijk gemiddelde van 30%). In vergelijking met de landelijke cijfers hadden de Noord-Hollandse verenigingen minder moeite om deze vacatures op te vullen. 34% vond het moeilijk tot zeer moeilijk in Noord-Holland om een vacature op te vullen vergeleken met 42% landelijk.

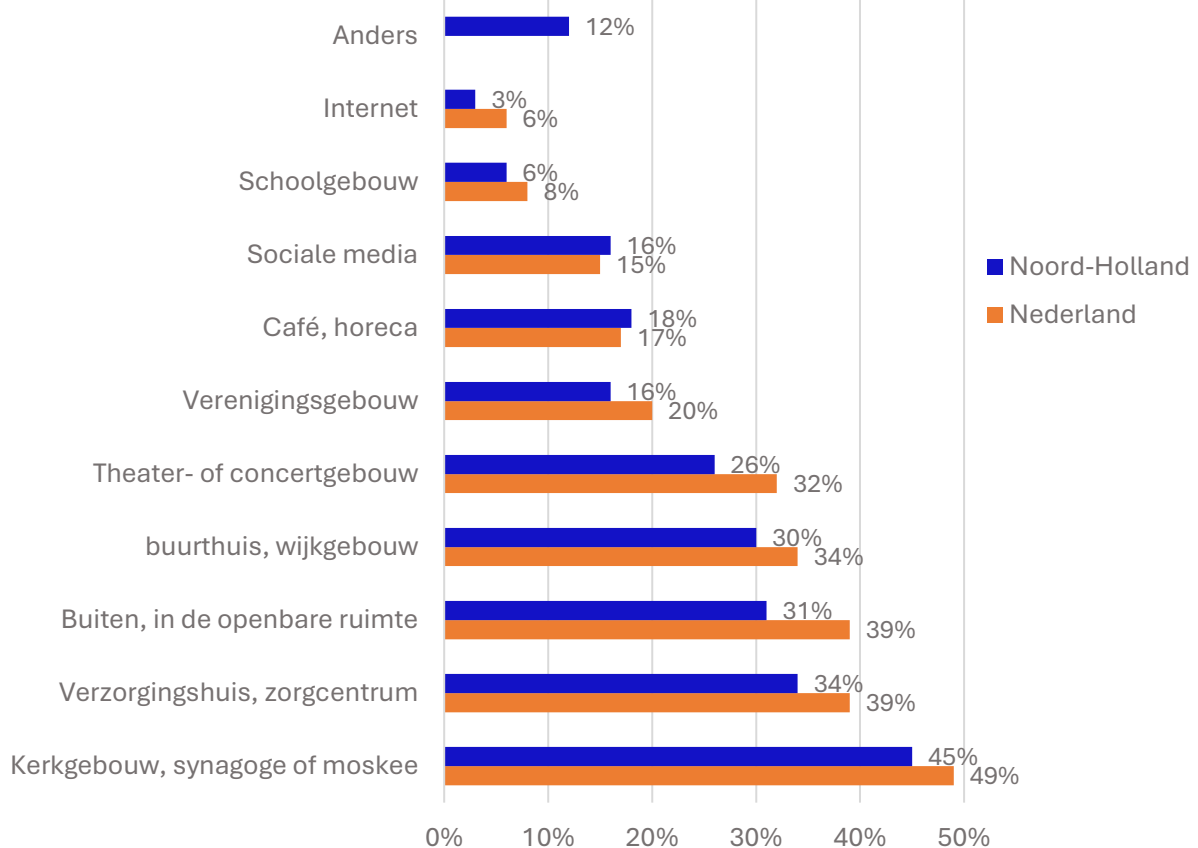
VOORZIENINGEN

Noord-Hollandse verenigingen maken voor hun activiteiten gebruik van zowel offline als online voorzieningen. Het buurthuis of wijkgebouw is veruit de meest gebruikte locatie voor repeteren, oefenen en lessen, zowel in Noord-Holland als in de rest van Nederland. Kerkgebouwen, synagogen en moskeeën vormen de op één na belangrijkste locatie voor Noord-Hollandse verenigingen. Vergeleken met het landelijk gemiddelde maken verenigingen in Noord-Holland iets minder vaak gebruik van een eigen verenigingsgebouw. Daarnaast geeft 13% van de Noord-Hollandse verenigingen 'anders' op als locatie, maar het is vooralsnog onduidelijk om welke voorzieningen het precies gaat.

Voor optredens, voorstellingen en tentoonstellingen maken Noord-Hollandse verenigingen het vaakst gebruik van een kerk, synagoge of moskee. Andere veelgebruikte locaties zijn verzorgingshuizen of zorgcentra, evenals de buitenlucht en openbare ruimte. Opvallend is dat de meeste percentages in Noord-Holland lager liggen dan het landelijk gemiddelde, met uitzondering van café of horeca en sociale media. Net als bij andere activiteiten wordt ook hier regelmatig 'anders' ingevuld als locatie, maar het blijft onduidelijk om welke voorzieningen het daarbij gaat.

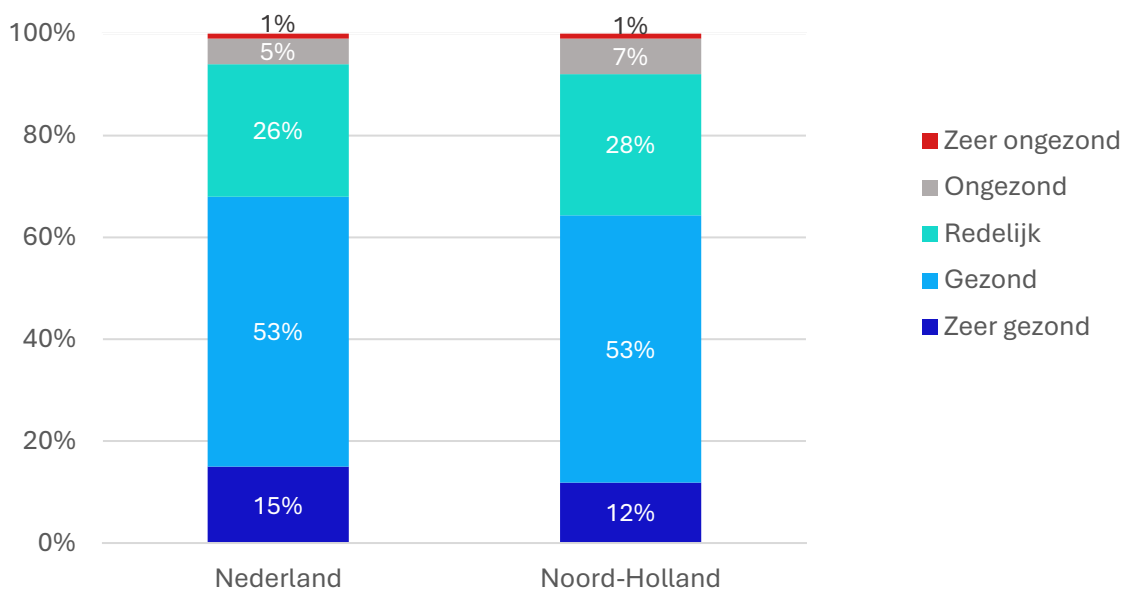
BELANGRIJKSTE LOCATIES VOOR HET TONEN VAN WERK (OPTREDEN, VOORSTELLING, TENTOONSTELLING)

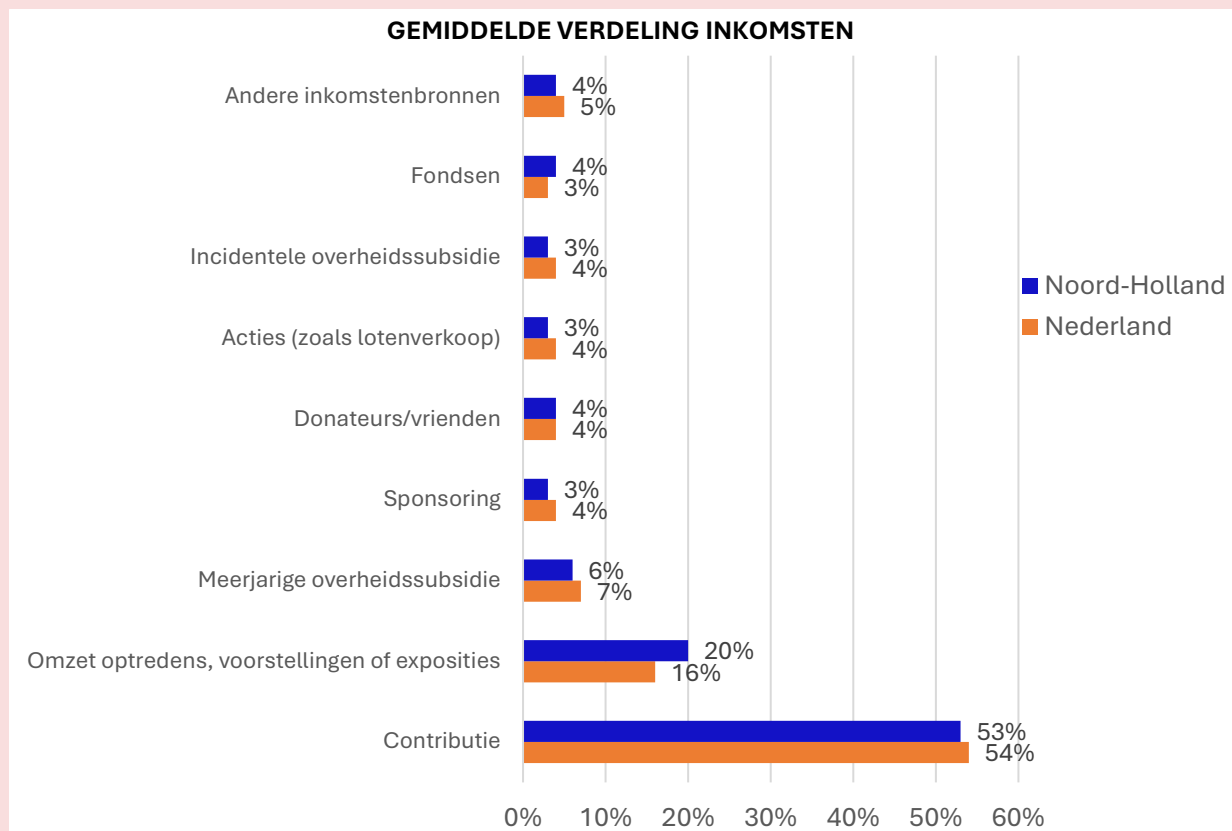
FINANCIËN

De financiële positie van verenigingen in Noord-Holland komt grotendeels overeen met het landelijk gemiddelde. Zo bestempelt 12% van de Noord-Hollandse verenigingen hun financiële situatie als 'zeer gezond', terwijl 8% aangeeft zich in een (zeer) ongezonde positie te bevinden. Het aandeel verenigingen dat valt binnen de categorieën 'zeer ongezond', 'ongezond' of 'redelijk' ligt in Noord-Holland echter iets hoger dan gemiddeld in Nederland.

FINANCIËLE POSITIE

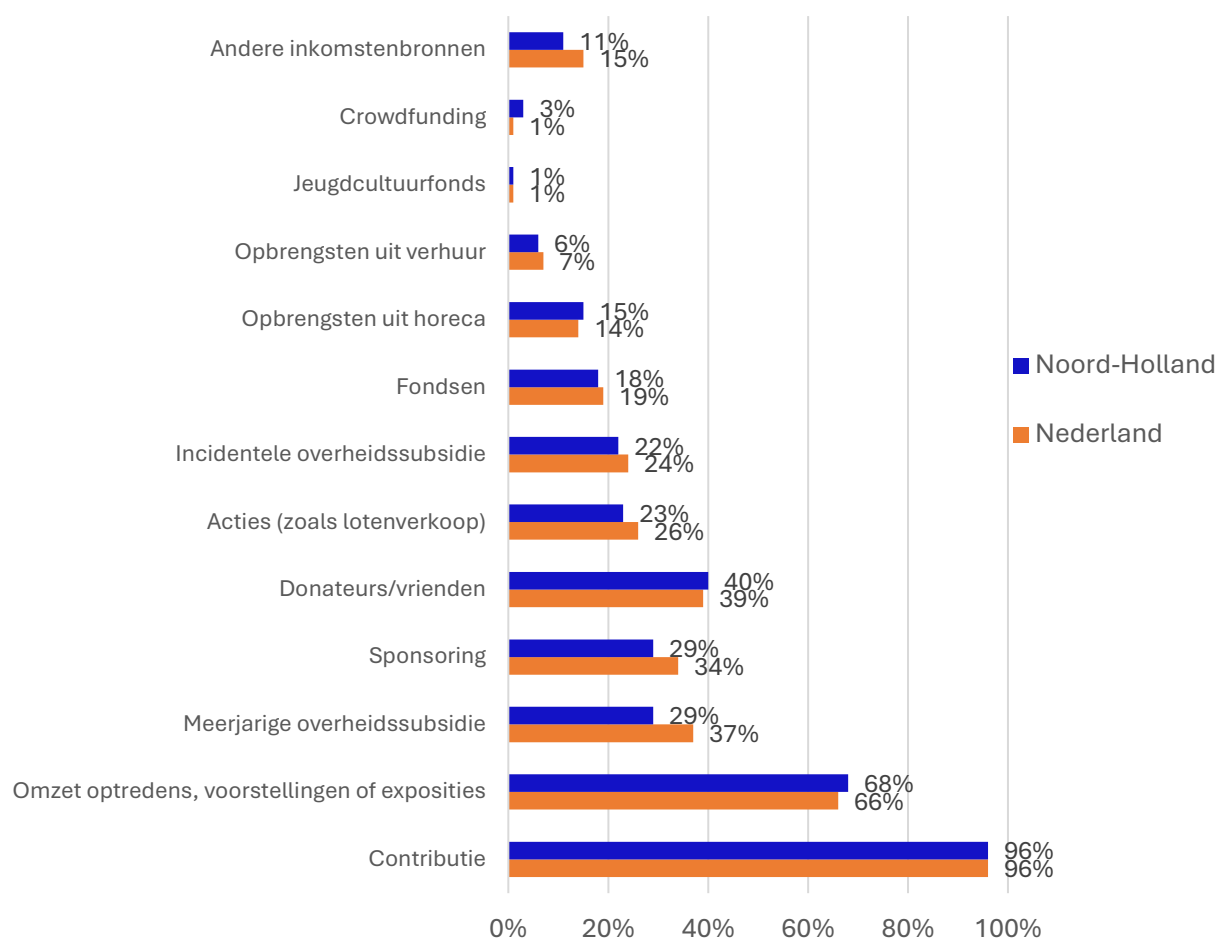

Contributie is veruit de belangrijkste inkomstenbron voor verenigingen in Noord-Holland. Gemiddeld komt 53% van hun inkomsten hieruit voort. De resterende inkomsten zijn afkomstig uit andere bronnen, zoals de opbrengsten van voorstellingen, optredens en tentoonstellingen (20%) en meerjarige overheidssubsidies (6%).

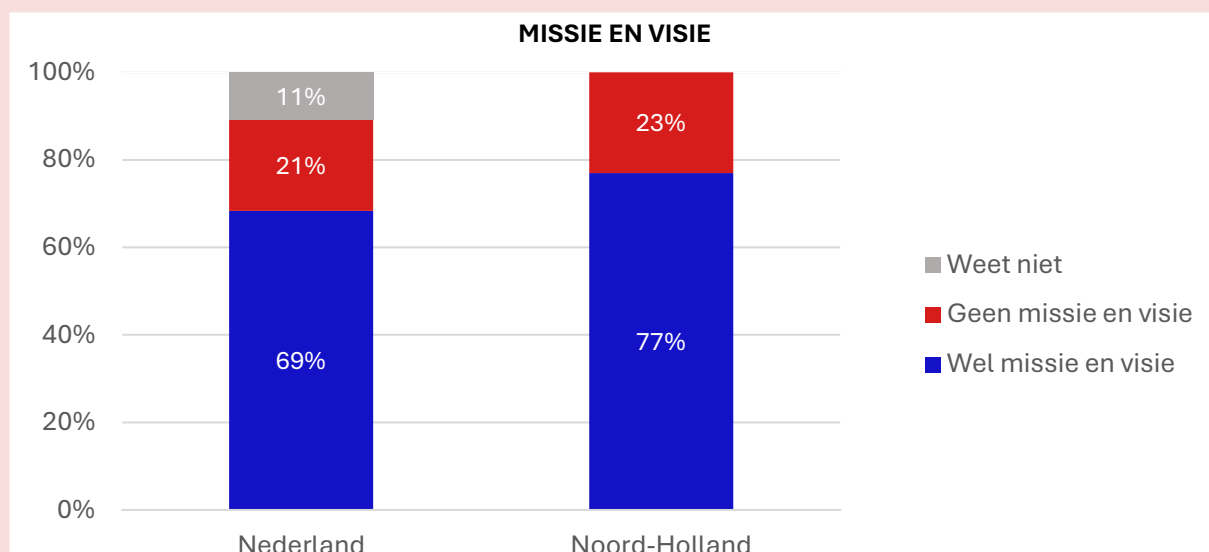
Het aandeel verenigingen in Noord-Holland dat inkomsten ontvangt uit meerjarige overheidssubsidies of sponsoring ligt aanzienlijk lager dan het landelijk gemiddelde. In beide gevallen gaat het in Noord-Holland om 29%, terwijl landelijk respectievelijk 37% van de verenigingen subsidie ontvangt en 34% sponsoring. Voor de overige inkomstenbronnen komen de cijfers in Noord-Holland grotendeels overeen met het landelijke beeld.

PERCENTAGE VERENIGINGEN DAT INKOMSTEN UIT EEN BEPAALDE BRON HEEFT

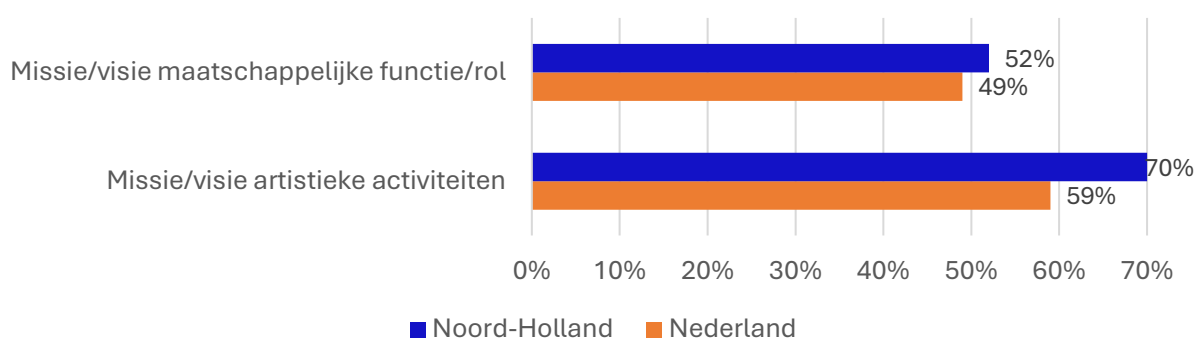

MISSIE EN VISIE

In Noord-Holland beschikt 77% van de verenigingen over een duidelijke missie en visie voor de lange termijn. Landelijk ligt dit percentage lager, op 69%. Wat betreft de inhoudelijke focus heeft 70% van de Noord-Hollandse verenigingen een missie en visie op de artistieke activiteiten, en 52% op hun maatschappelijke rol of functie. Vergeleken met het landelijk gemiddelde hebben Noord-Hollandse verenigingen iets vaker een heldere missie en visie, vooral als het gaat om de artistieke invulling.

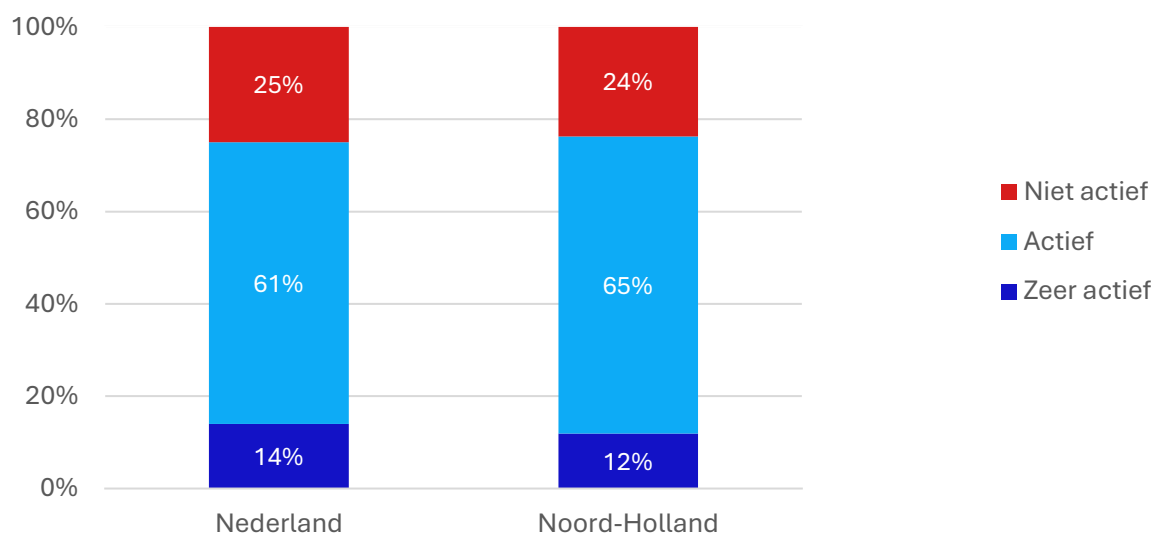
MISSIE EN VISIE VOOR LANGE TERMIJN 2024

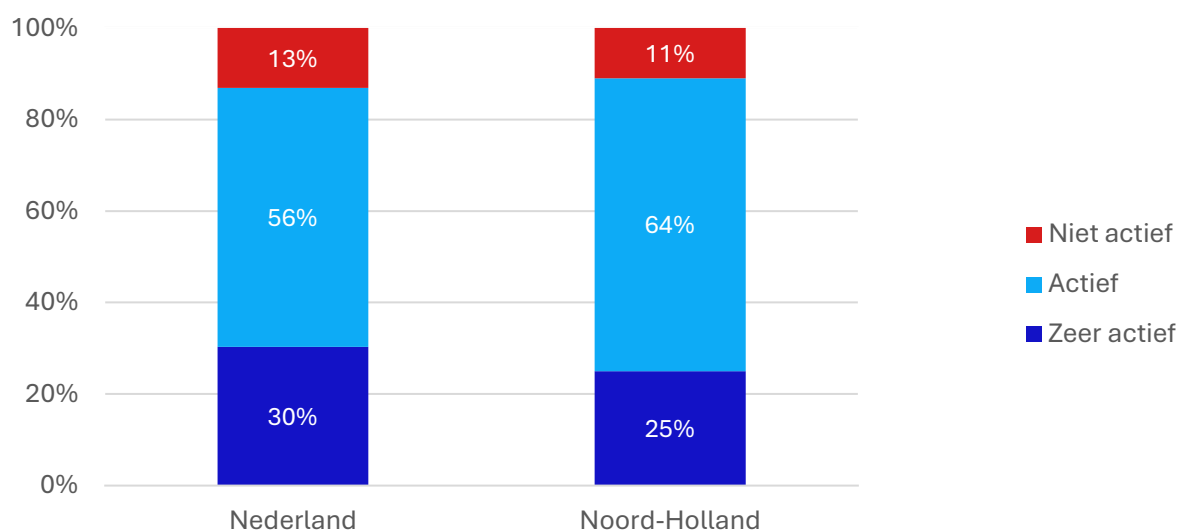
ZICHTBAARHEID

De meeste Noord-Hollandse verenigingen maken hun activiteiten bekend via gedrukte, digitale en sociale media. 77% van de verenigingen gebruikt daarvoor gedrukte media. Een groter deel van de verenigingen (89%) geeft via digitale en sociale media bekendheid aan de eigen vereniging en haar activiteiten.

PR VIA GEDRUKTE MEDIA

PR VIA DIGITALE EN SOCIALE MEDIA

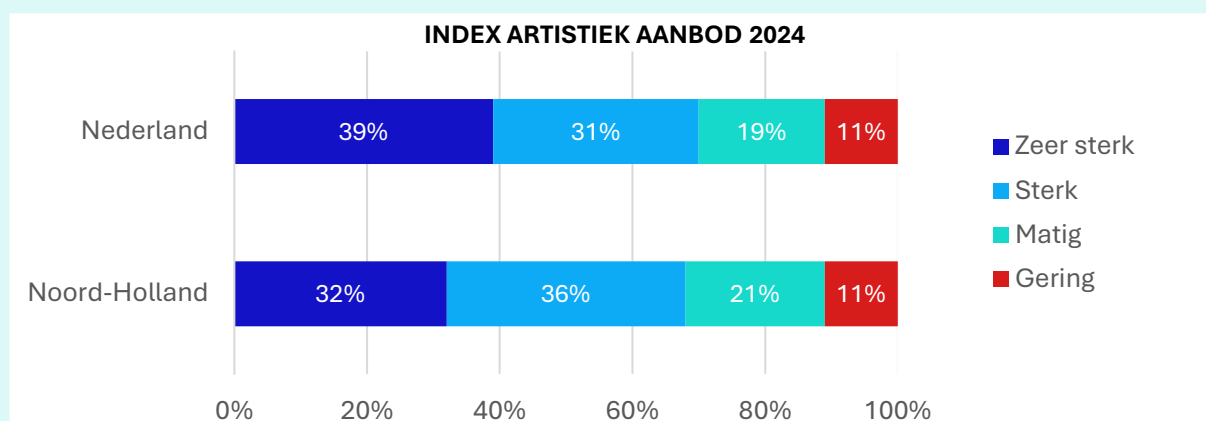
ARTISTIEK AANBOD

Onder artistiek aanbod verstaan we de mate waarin verenigingen hun leden de mogelijkheid bieden hun kunstzinnige activiteiten te beoefenen en te verbeteren.

We noemen een vereniging zeer sterk in haar aanbod wanneer ze in de periode 2022-2024 voldeed aan de meeste of alle van deze criteria:

- De vereniging biedt de mogelijkheid om minimaal één keer per jaar werk te tonen aan het publiek via optredens en biedt daarnaast per jaar minimaal twee van de
- volgende activiteiten aan:
 - lessen;
 - masterclasses, cursussen, workshops;
 - repetities/oefenen met begeleiding;
 - repetities/oefenen/doen zonder begeleiding;
 - voorstellingen, optredens of exposities.
- De artistiek begeleider heeft een hbo-opleiding gevolgd tot professioneel dirigent, regisseur, acteur, kunstenaar, musicus, choreograaf of docent, een mbo-opleiding tot (uitvoerend) artiest, kunstenaar, musicus, danser, etc., of een één- of meerjarige opleiding voor amateurdirigent, amateurregisseur, amateuracteur, amateurmusicus, amateurchoreograaf, amateurdocent.
- De vereniging vernieuwt voortdurend haar activiteiten.

De meerderheid van de verenigingen in Noord-Holland had een sterk tot zeer sterk artistiek aanbod (68%). Leden krijgen daarmee volop mogelijkheden om hun kunstzinnige vaardigheden te beoefenen en verder te ontwikkelen. Vergeleken met het landelijk beeld is het artistieke aanbod in Noord-Holland iets minder sterk, met name in de categorie 'zeer sterk' valt het verschil het meest op.

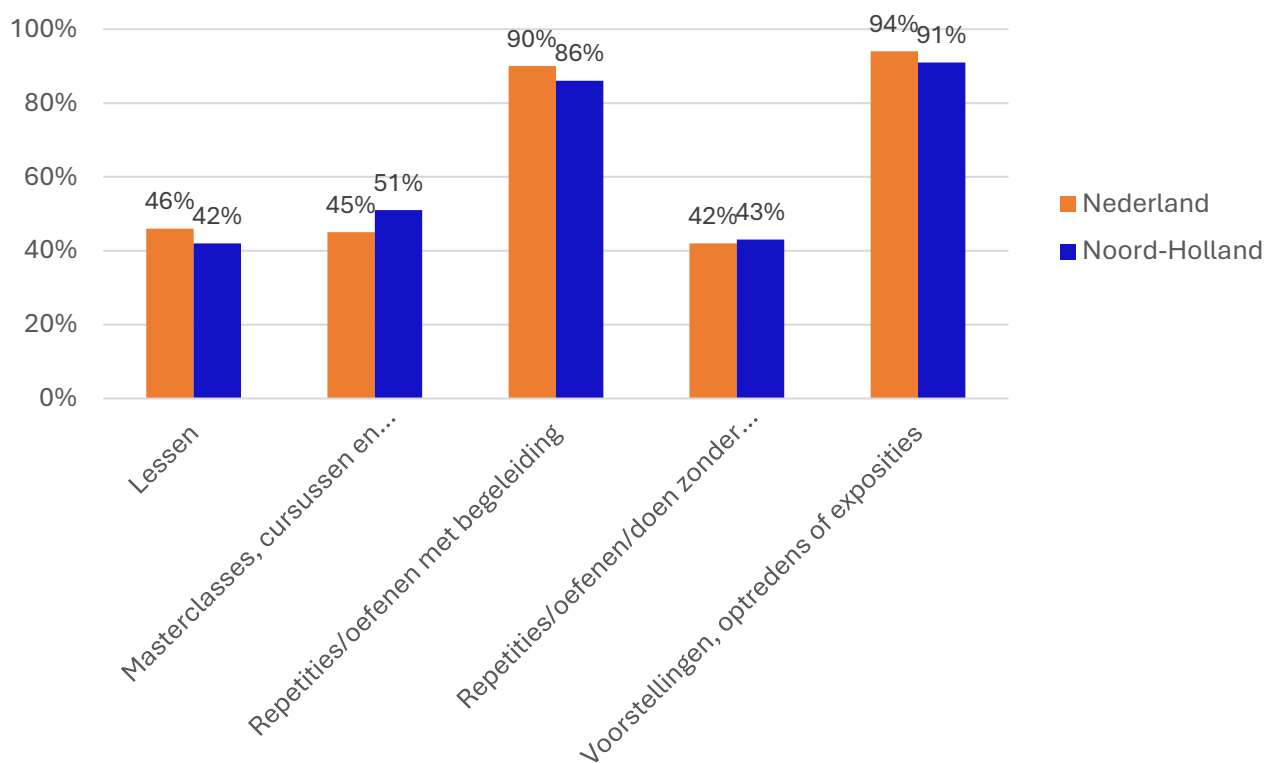
REGULIER AANBOD

We onderscheiden de volgende artistieke activiteiten:

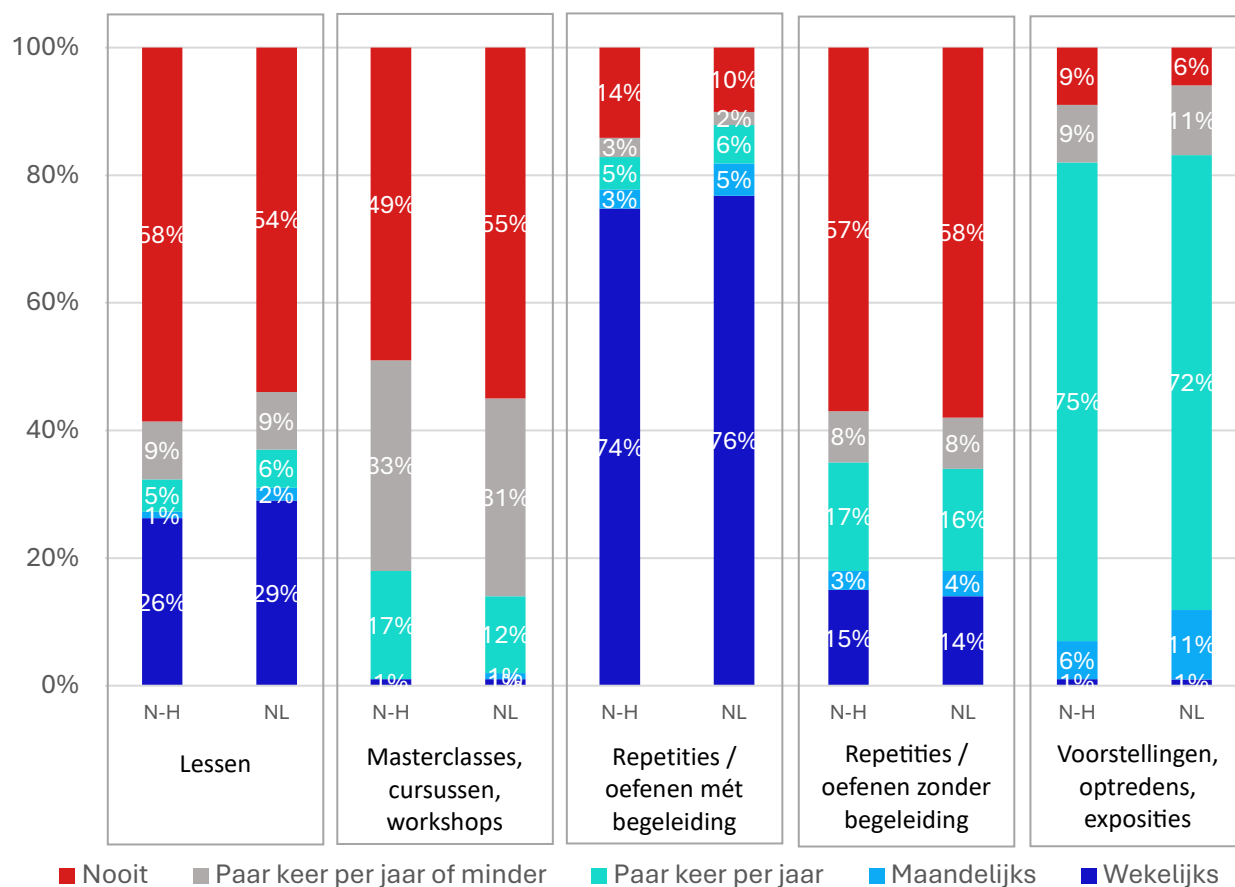
- Lessen
- Masterclasses, cursussen, workshops
- Repetities/oefenen met begeleiding
- Repetities/oefenen/doen zonder begeleiding
- Voorstellingen, optredens of exposities

Het aanbod van artistieke activiteiten in Noord-Holland vertoont grotendeels overeenkomsten met het landelijk beeld. Enkele verschillen vallen op. Zo worden in Noord-Holland vaker masterclasses, cursussen en workshops aangeboden (51%) dan gemiddeld in Nederland. Tegelijkertijd bieden Noord-Hollandse verenigingen ook vaker helemaal geen lessen aan (58%). In 9% van de gevallen vinden er bovendien geen voorstellingen of optredens plaats, terwijl dit landelijk slechts bij 6% het geval is. De meeste verenigingen (86%) bieden wel de mogelijkheid om te repeteren of te oefenen met begeleiding, waarbij deze repetities in 76% van de gevallen wekelijks plaatsvinden.

PERCENTAGE VERENIGINGEN MET ARTISTIEKE ACTIVITEITEN 2022-2024

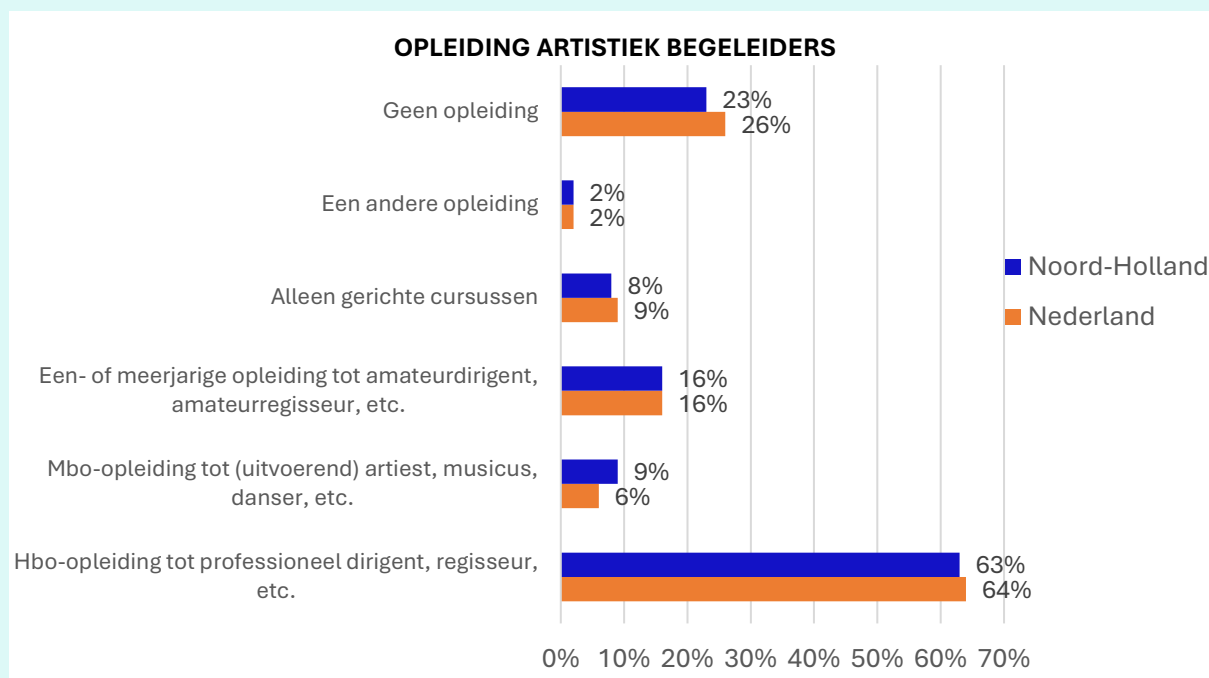

FREQUENTIE VAN ARTISTIEKE ACTIVITEITEN 2022-2024 VERENIGINGEN

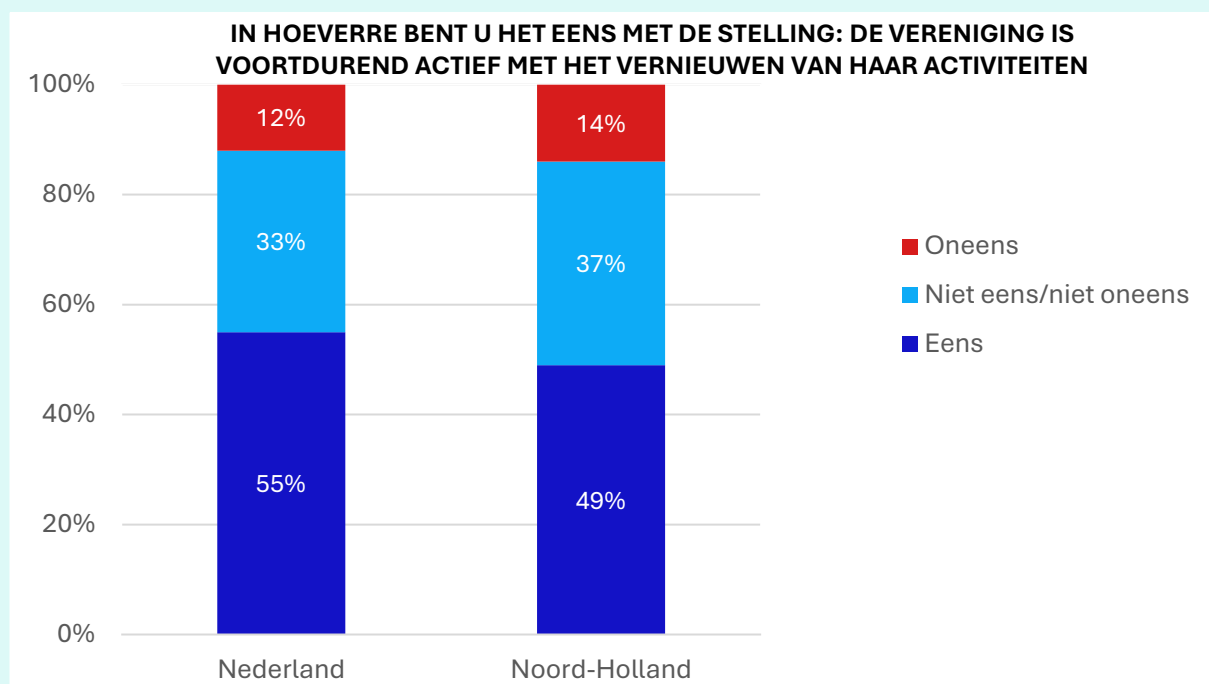
ARTISTIEK BEGELEIDER

De overgrote meerderheid van de verenigingen in Noord-Holland – maar liefst 90% – werkt met één of meerdere artistieke begeleiders. Van deze begeleiders heeft 92% een gerichte artistieke opleiding gevolgd. In 63% van de gevallen gaat het om een hbo-opleiding tot professioneel dirigent of docent. Daarnaast heeft 16% van de begeleiders een één- of meerjarige opleiding tot amateurdirigent of -docent gevolgd. Een gerichte cursus is gevolgd door 8%, en 9% heeft een mbo-opleiding tot uitvoerend artiest, kunstenaar, musicus of danser afgerond – iets lager dan het landelijke cijfer van 6%.

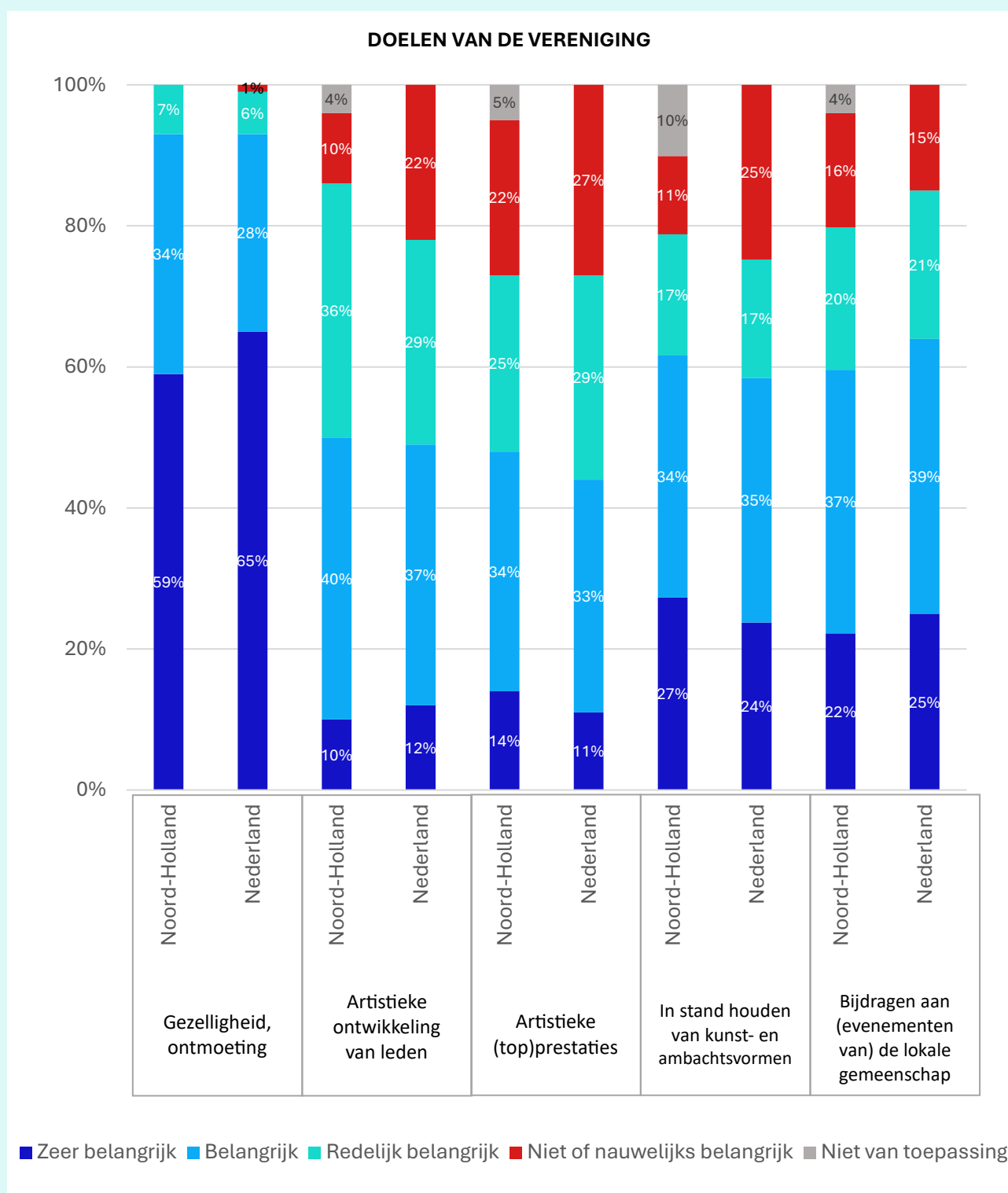
INNOVATIE VAN HET AANBOD

De Noord-Hollandse verenigingen gaven hun reactie op de stelling 'We zijn voortdurend actief met het vernieuwen van onze activiteiten'. Bijna de helft (49%) geeft aan hier voortdurend mee bezig te zijn. Tegelijkertijd vindt 14% dat er nauwelijks sprake is van vernieuwing binnen hun aanbod. Vergeleken met het landelijk beeld lijkt innovatie binnen de activiteiten van verenigingen in Noord-Holland een lagere prioriteit te hebben.

DOELEN

De meeste verenigingen in Noord-Holland streven meerdere doelen na met de activiteiten die zij organiseren, al verschilt het belang dat zij aan deze doelen hechten. Gezelligheid en ontmoeting worden veruit het vaakst genoemd: 93% van de verenigingen beschouwt dit als een (zeer) belangrijk doel. Vervolgens vindt 61% het behoud van kunst- en ambachtvormen belangrijk, en 59% noemt een bijdrage aan de lokale gemeenschap als (zeer) belangrijke doelstelling. Op landelijk niveau is dit beeld omgekeerd: daar krijgt de bijdrage aan de lokale gemeenschap (64%) iets meer prioriteit dan het behoud van kunst- en ambachtvormen (59%). In Noord-Holland staan deze meer 'sociale doelen' hoger op de agenda dan de artistieke ontwikkeling van leden (50%) of het leveren van artistieke topprestaties (48%).

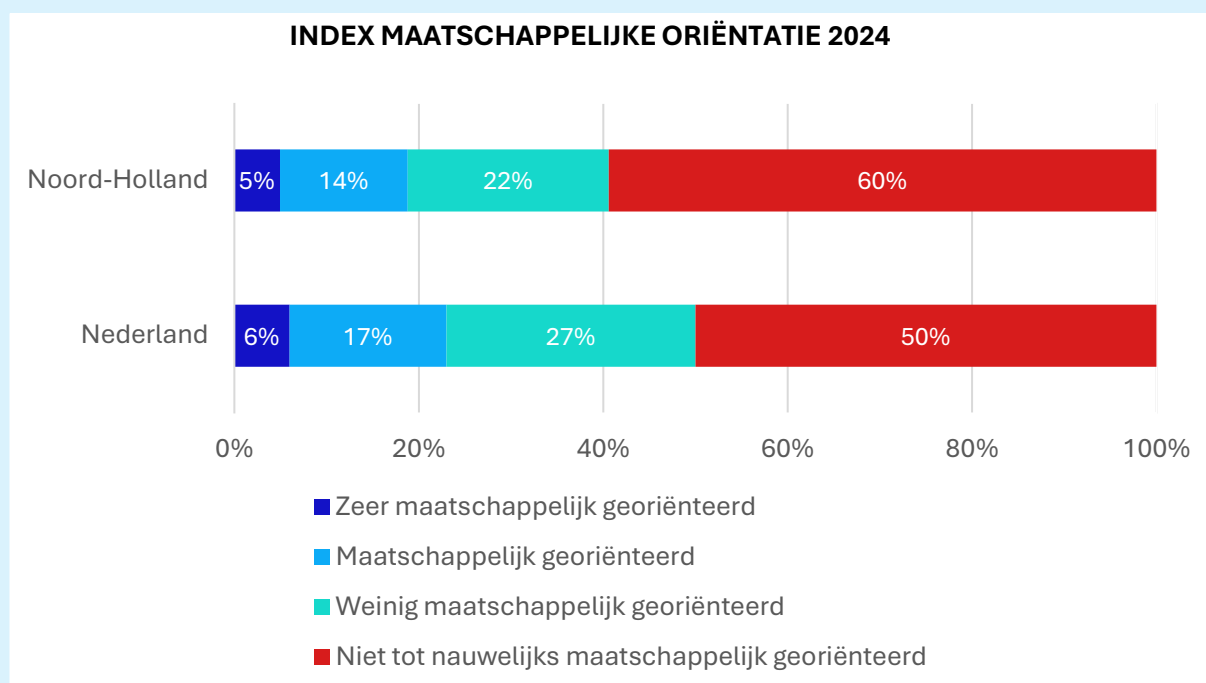
MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE

Onder maatschappelijke oriëntatie verstaan we de mate waarin verenigingen zich richten op maatschappelijke activiteiten of taken.

We noemen een vereniging zeer maatschappelijk georiënteerd wanneer ze in de periode 2022-2024 voldeed aan de meeste of alle van deze criteria:

- De vereniging werkt met drie of meer partners samen, zoals scholen, buurt- en wijkorganisaties en andere culturele verenigingen of stichtingen.
- De vereniging zet zich extra in om een of meer specifieke doelgroepen te bereiken als publiek of als lid.
- De vereniging is zeer actief met de organisatie van andere activiteiten dan het reguliere artistieke aanbod voor de leden.

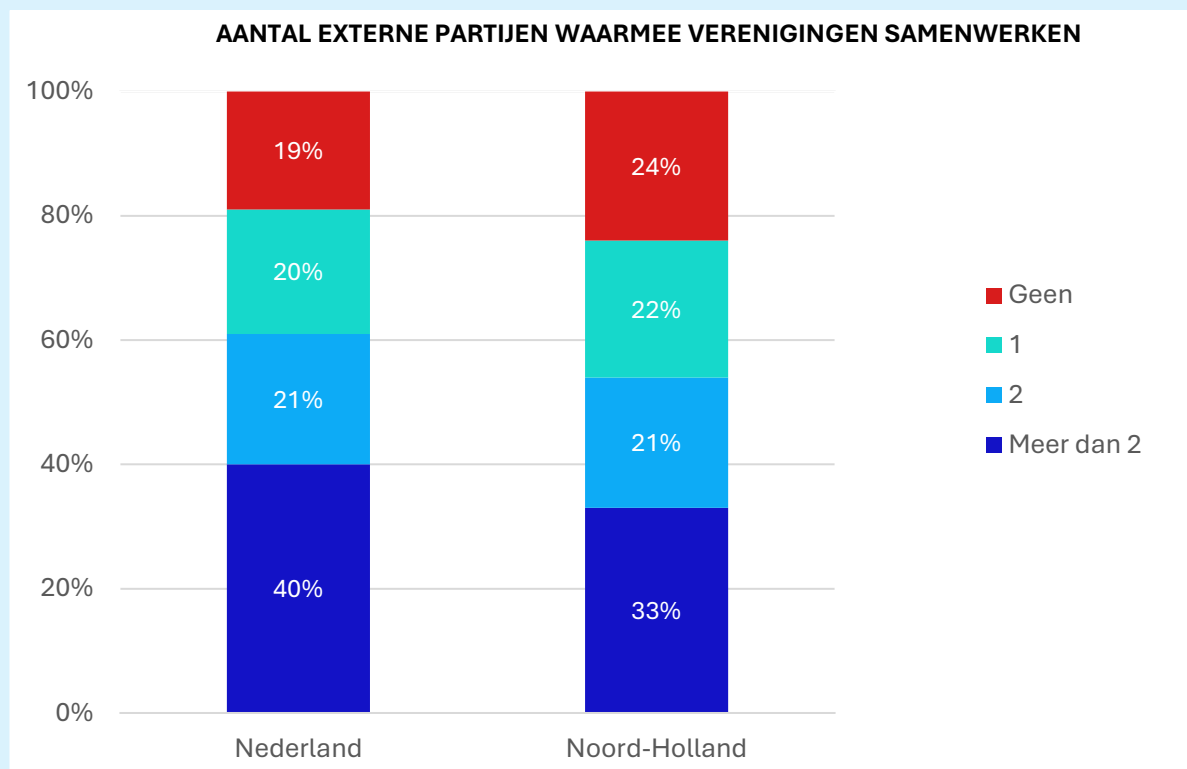
Verenigingen uit Noord-Holland zijn in vergelijking met het landelijk gemiddelde minder maatschappelijk georiënteerd. Zo geeft 60% aan nauwelijks of geen maatschappelijke focus te hebben, tegenover 50% landelijk. Slechts 19% van de Noord-Hollandse verenigingen beschouwt zichzelf als (zeer) maatschappelijk georiënteerd, terwijl dit percentage in heel Nederland met 23% duidelijk hoger ligt.

Op de volgende pagina's lichten we de pijlers van maatschappelijke oriëntatie verder toe.

SAMENWERKING MET EXTERNE PARTIJEN

Samenwerking houdt in dat verenigingen en externe partijen zich gezamenlijk en op gelijkwaardige basis inzetten voor een gedeeld doel. In Noord-Holland werkt 76% van de verenigingen samen met andere organisaties, iets minder dan het landelijk gemiddelde van 81%. Van de samenwerkende verenigingen doet 22% dit met één partij, 21% met twee partijen en 33% met drie of meer. Vooral dat laatste aandeel ligt beduidend lager dan het landelijke cijfer van 40%.

Noord-Hollandse verenigingen werken samen met een groot aantal verschillende partijen. Er wordt het meeste samengewerkt met verenigingen binnen de eigen discipline (35%), maar dit percentage ligt significant lager dan het landelijk gemiddelde van 43%. Ook gemeenten (23%) en religieuze instellingen zoals kerken, synagogen en moskeeën (22%) zijn belangrijke samenwerkingspartners. Samenwerking met verenigingen uit andere disciplines komt in Noord-Holland minder vaak voor vergeleken met het landelijk beeld. Ook het contact met scholen is beperkt: slechts 8% van de Noord-Hollandse verenigingen werkt hiermee samen, tegenover 18% in de rest van Nederland.

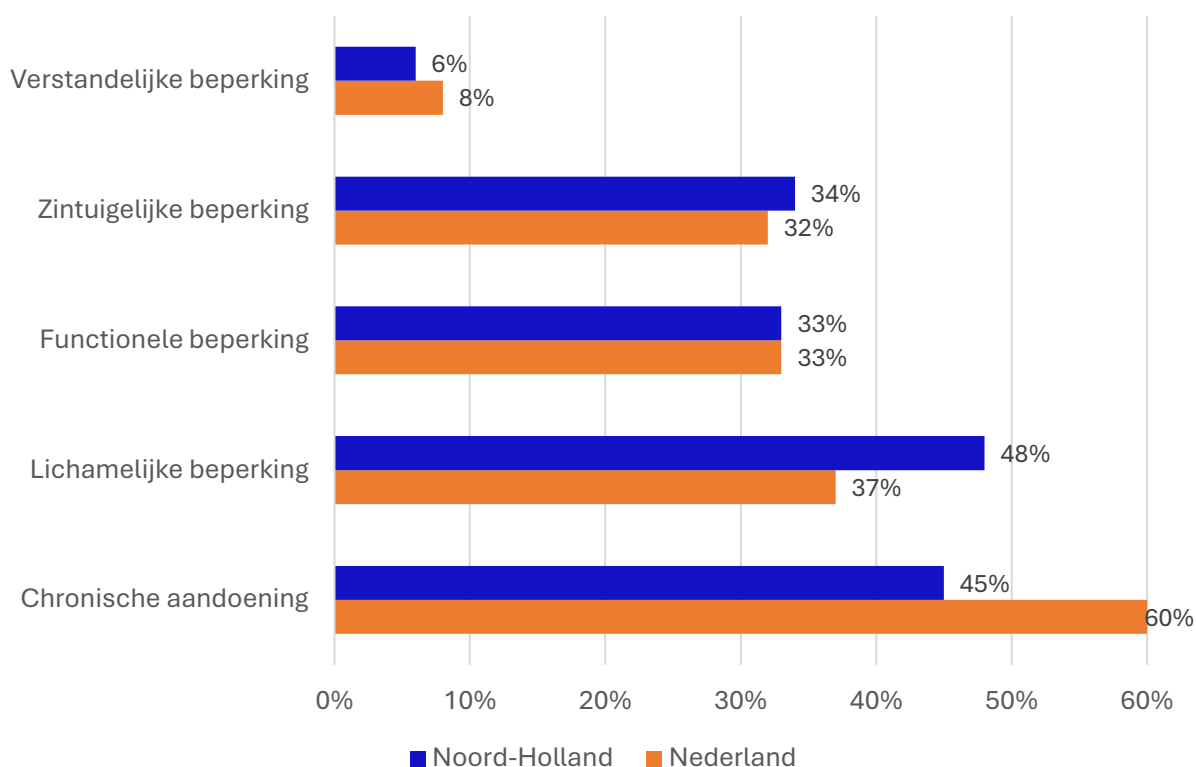
PERCENTAGE VERENIGINGEN DAT SAMENWERKT MET PARTNERS, PER PARTNER

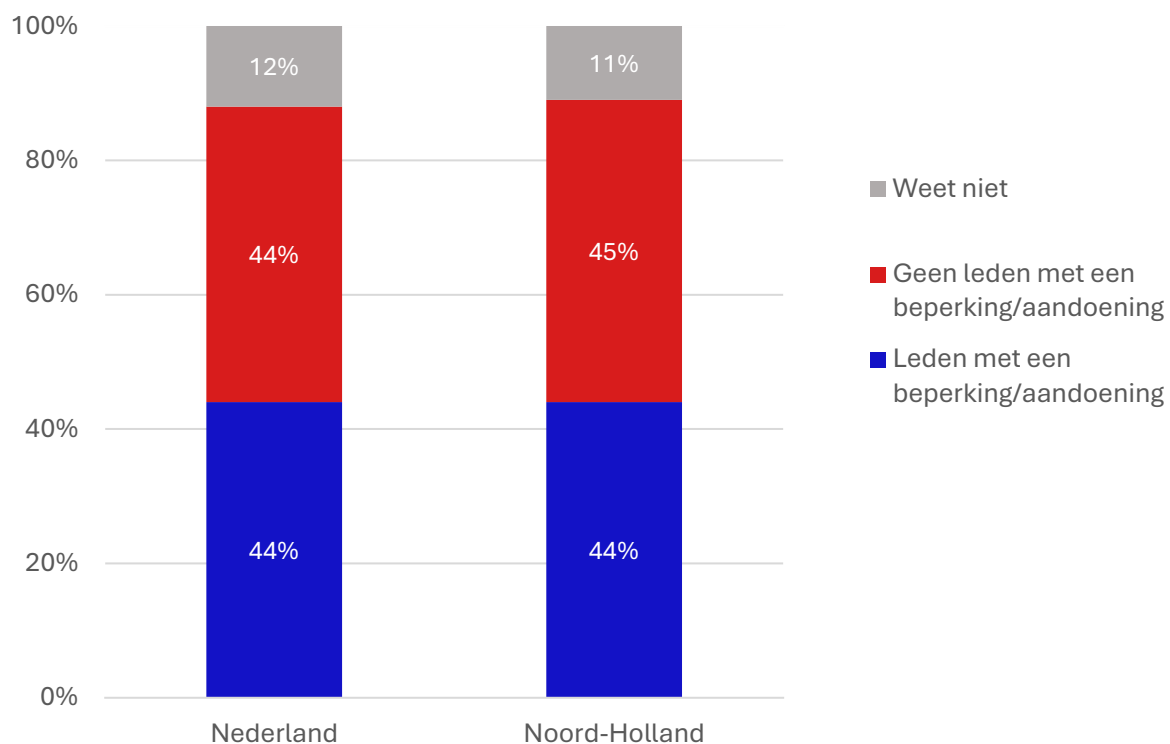
INCLUSIE DOELGROEPEN

44% van de verenigingen uit Noord-Holland heeft leden met een beperking of chronische aandoening. Zij hebben gemiddeld 4 leden met een beperking. De meeste verenigingen (48%) hebben leden met een lichamelijk beperking, bijvoorbeeld rolstoelgebonden. Dit is anders dan het landelijk beeld, waar 60% van de verenigingen leden heeft met een chronische aandoening.

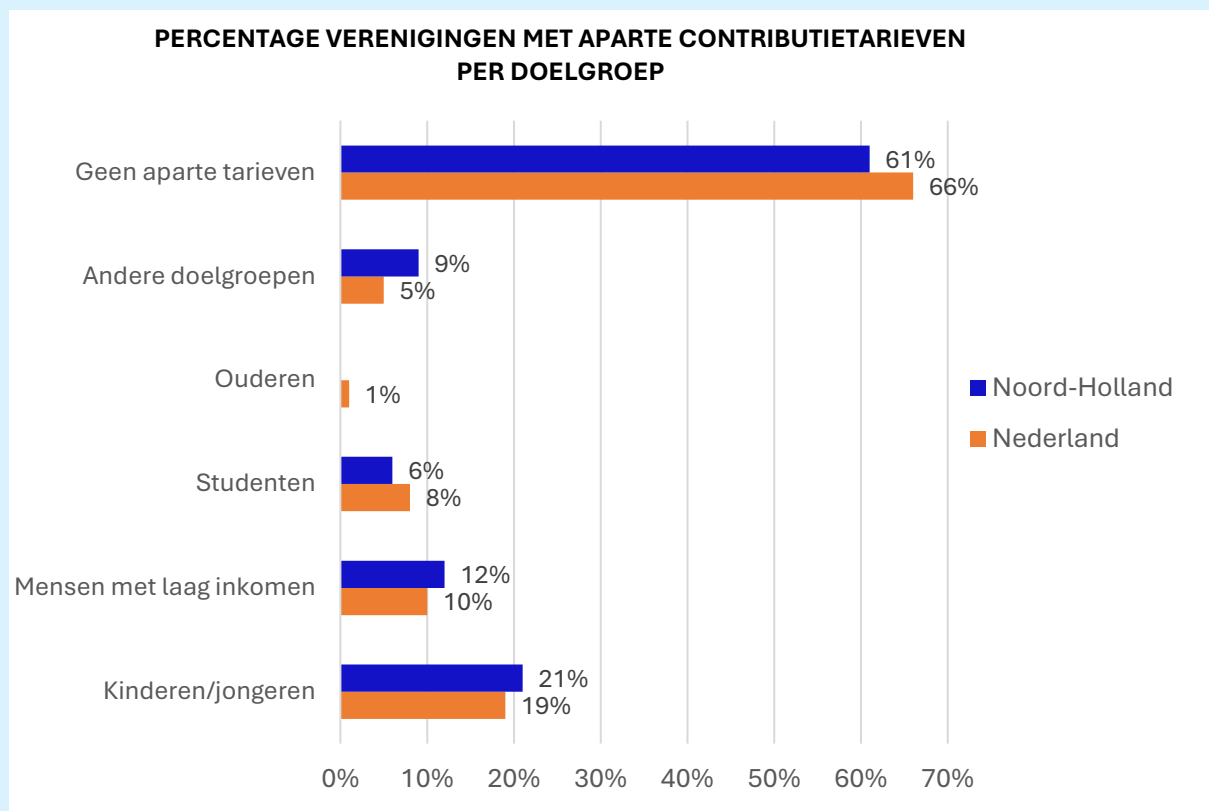
LEDEN MET EEN BEPERKING OF CHRONISCHE AANDOENING

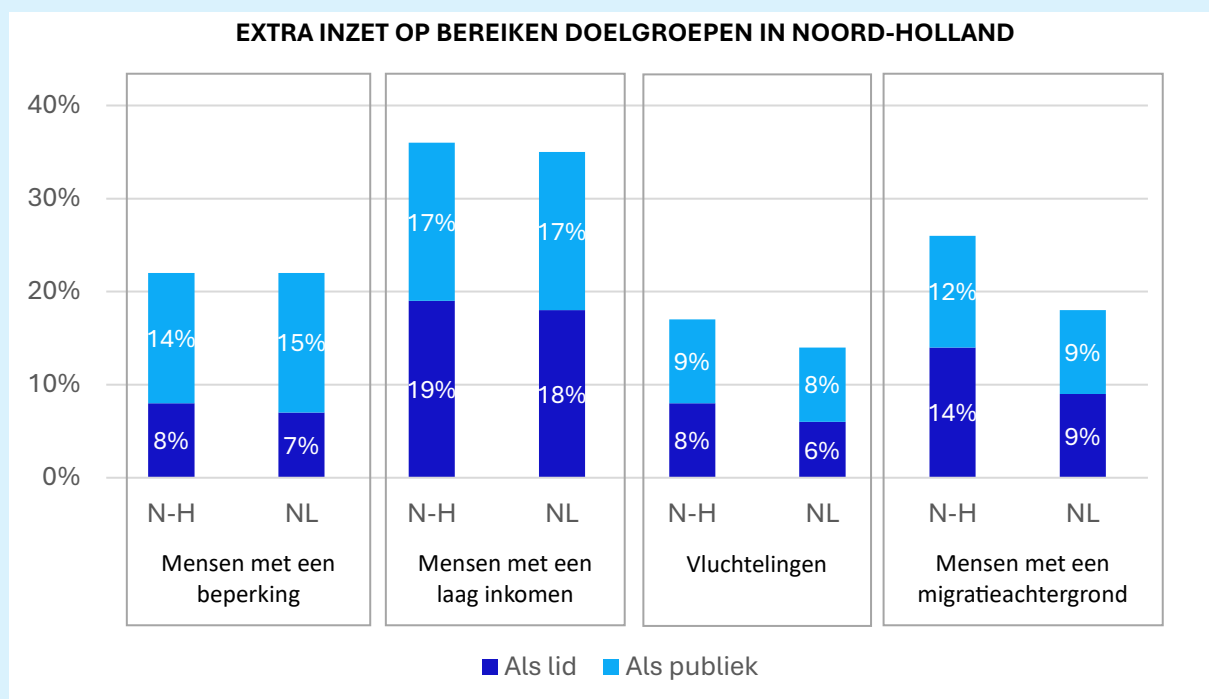
PERCENTAGE VERENIGINGEN MET LEDEN MET EEN BEPERKING OF CHRONISCHE AANDOENING

Aparte contributietarieven zijn een middel om minder draagkrachtige mensen toch mee te laten doen met de activiteiten van verenigingen. 39% van de Noord-Hollandse verenigingen biedt verschillende contributietarieven. Dat is hoger dan het landelijke percentage (34%).

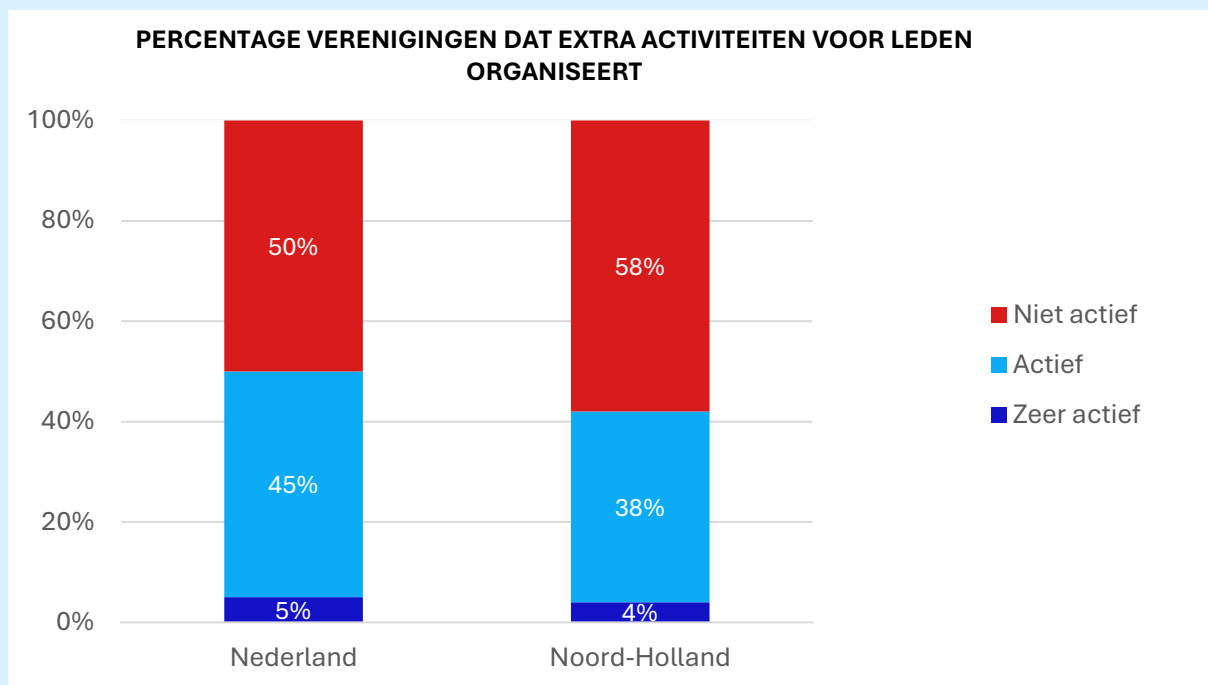

52% van de Noord-Hollandse verenigingen heeft een visie op de maatschappelijke functie en rol van de vereniging voor de leden en voor de gemeenschap. In de praktijk zetten zij zich vooral in voor het bereiken van mensen met een laag inkomen. Ook is de inzet om mensen met een migratieachtergrond te betrekken groter dan in de rest van Nederland.

AANVULLEND AANBOD

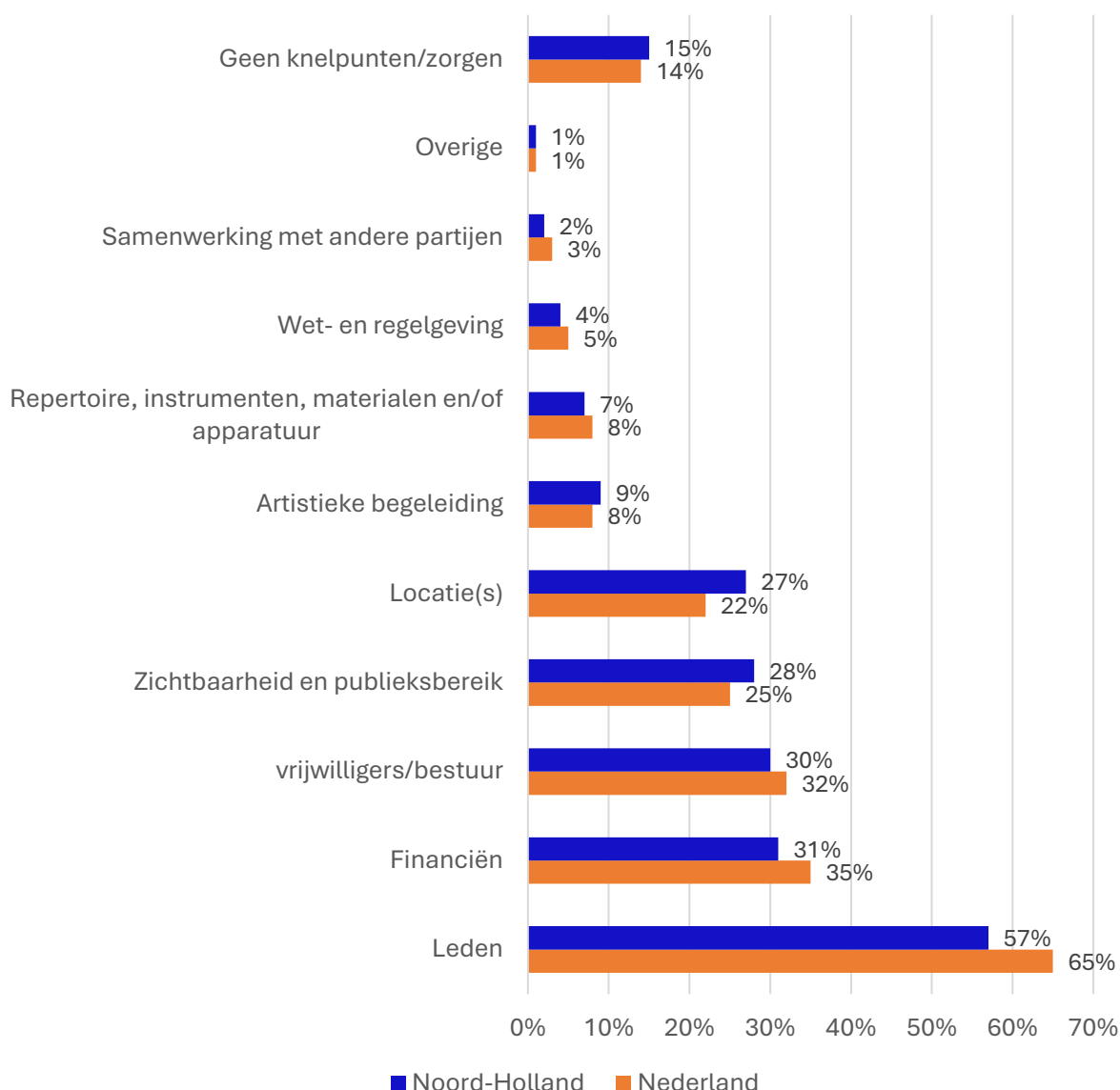
Verenigingen organiseren in eerste instantie de reguliere artistieke activiteiten voor hun leden, zoals repetities en optredens. Daarnaast organiseren sommige verenigingen andere activiteiten, zoals kampen, bingoavonden, ouder-kind-activiteiten en andere evenementen. In Noord-Holland organiseert 42% van de verenigingen zulke extra activiteiten. Daarmee zijn de Noord-Hollandse verenigingen relatief minder actief met zulk aanbod, want landelijk is 50% van de verenigingen hiermee actief.

KNELPUNTEN EN ONDERSTEUNING

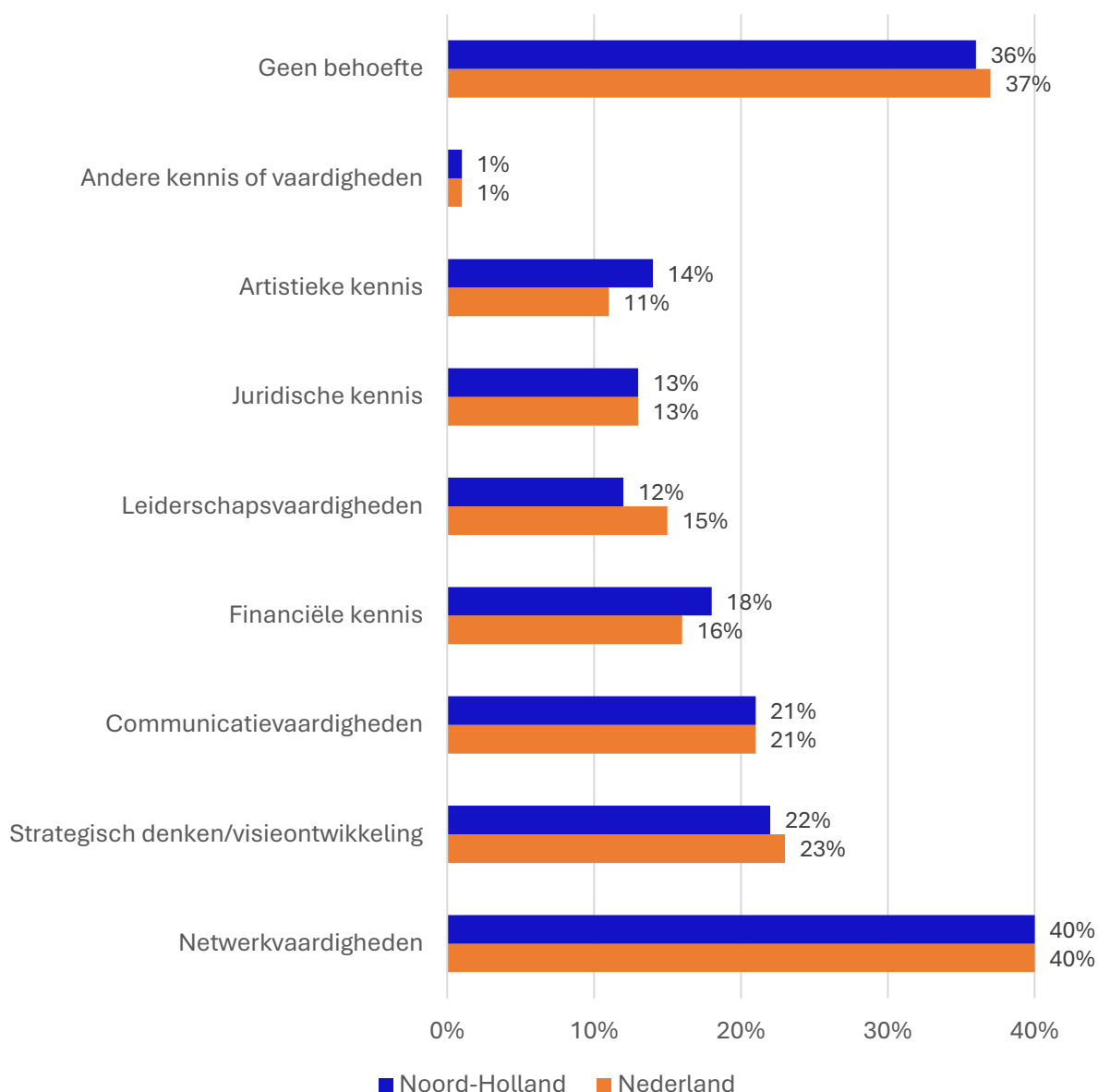
In Noord-Holland ervaart 85% van de verenigingen voor kunstbeoefening één of meerdere knelpunten. Het belangrijkste knelpunt voor verenigingen uit Noord-Holland ligt op het terrein van leden (57%), met name de geringe aanwas van nieuwe leden en de vergrijzing van het ledenbestand. Daarnaast is financiën ook een knelpunt (31%), met name de dalende inkomsten uit optredens/contributie en de hoge kosten voor huur/artistieke begeleiding. Verder is vrijwilligers/bestuur ook een knelpunt (30%), met name het vinden van geschikte bestuursleden. In vergelijking met het landelijk beeld ervaren Noord-Hollandse verenigingen minder vaak knelpunten op de terreinen leden, financiën, en vrijwilligers/bestuur. Aan de andere kant ervaren ze juist vaker knelpunten op de terreinen zichtbaarheid/publieksbereik en locatie.

BELANGRIJKSTE KNELPUNTEN

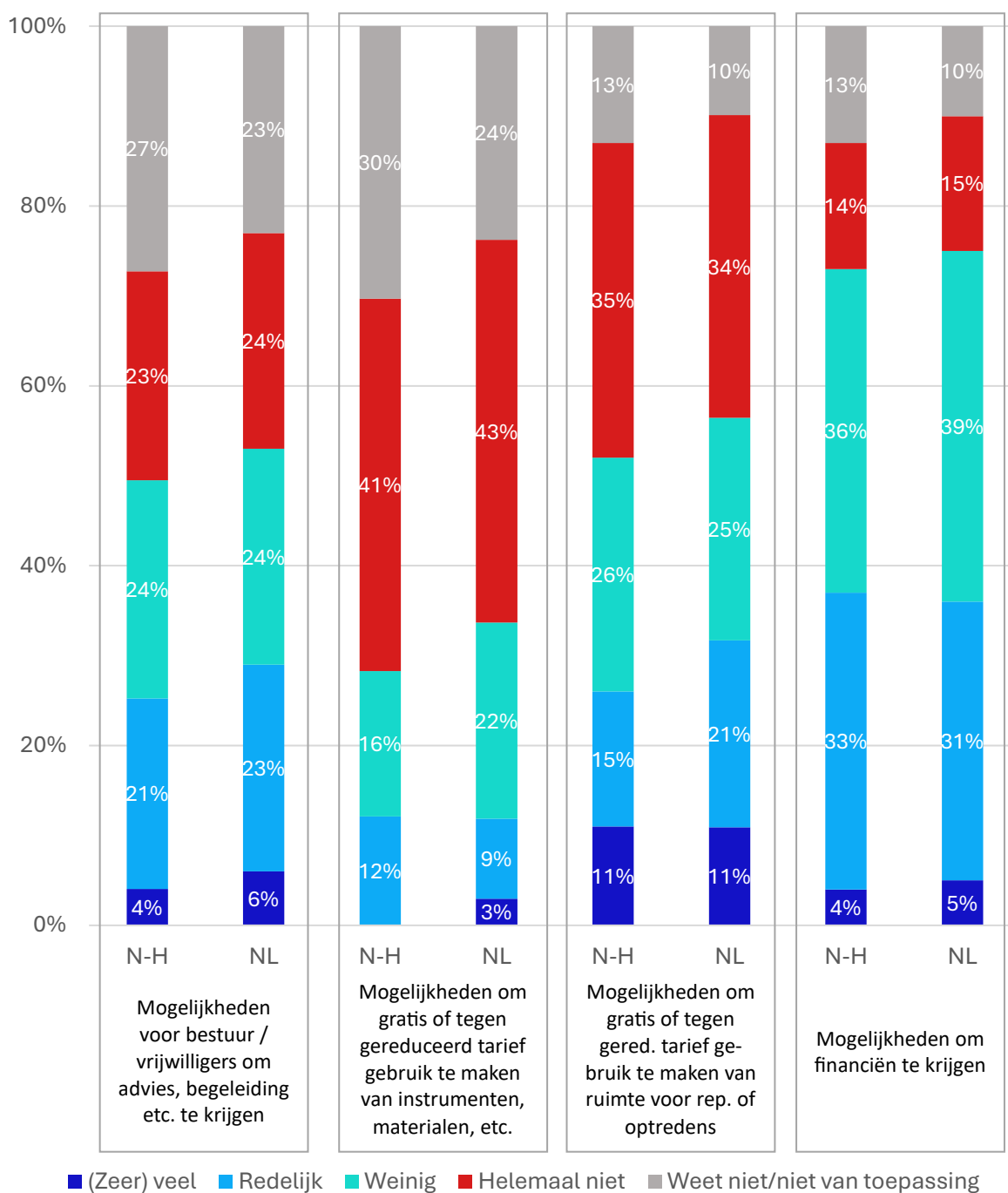
64% van de Noord-Hollandse verenigingsbesturen heeft behoefte aan het ontwikkelen van bepaalde vaardigheden en kennis. De behoefte is het grootst als het gaat om netwerkvaardigheden (40%). Andere vaardigheden of kennis waar ze behoefte aan hebben zijn o.a. strategisch denken/visieontwikkeling (22%), communicatievaardigheden (21%), en financiële kennis (18%). Deze verdeling is erg vergelijkbaar met de landelijke cijfers.

BEHOEFTE BESTUUR AAN VERGROTEN KENNIS EN/OF VAARDIGHEDEN

Noord-Hollandse verenigingen zien de meeste mogelijkheden voor financiële ondersteuning. Volgens 73% van de verenigingen bestaan er zulke financiële mogelijkheden, variërend van weinig (36%), redelijk (33%), en (zeer) veel (4%). 52% heeft mogelijkheden om gratis of tegen een gereduceerd tarief gebruik te maken van ruimten voor repetities of optredens. 50% heeft mogelijkheden om advies, begeleiding, workshops of scholing te krijgen. Enkel 28% heeft mogelijkheden om gratis of tegen gereduceerd tarief gebruik te maken van instrumenten, materialen, of repertoire.

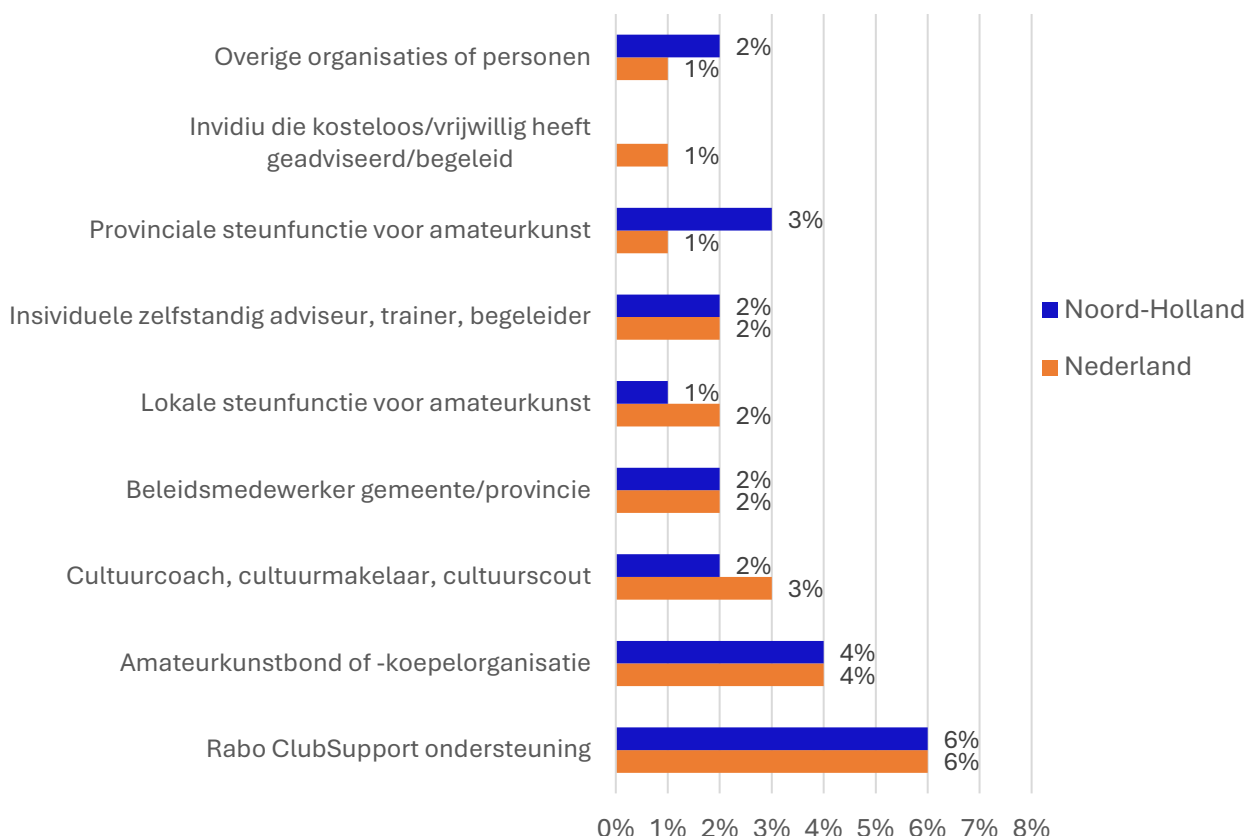
AANWEZIGHEID MOGELIJKHEDEN ONDERSTEUNING

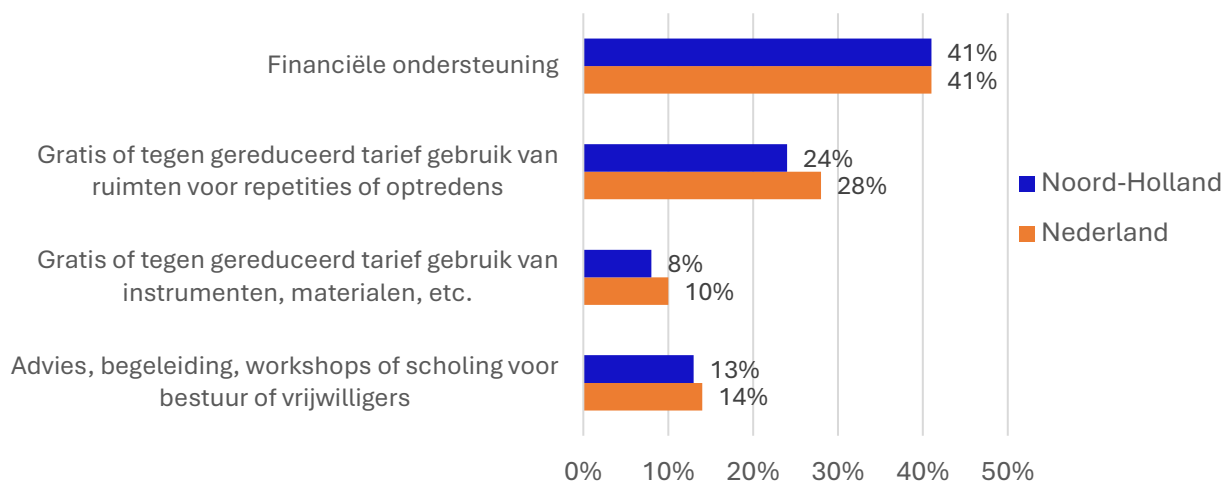
Het bestaan van deze vormen van ondersteuning wil echter nog niet zeggen dat verenigingen er ook gebruik van maken. 41% van de verenigingen uit Noord-Holland maakt daadwerkelijk gebruik van financiële ondersteuning en 24% van mogelijkheden om gratis of tegen een gereduceerd tarief gebruik te maken van ruimten voor repetities, optredens, voorstellingen of exposities. Daarmee ligt het gebruik van deze vormen van ondersteuning iets lager in Noord-Holland dan in heel Nederland.

Het aandeel Noord-Hollandse verenigingen dat gebruikmaakt van advies, begeleiding, workshops of scholing via externe aanbieders ligt grotendeels in lijn met de landelijke cijfers. De meeste ondersteuning wordt ontvangen via Rabo ClubSupport, waar 6% van de verenigingen gebruik van maakt. Opvallend is dat Noord-Holland met 3% een iets hoger aandeel heeft dat gebruikmaakt van de provinciale steunfunctie voor amateurkunst, vergeleken met 1% landelijk.

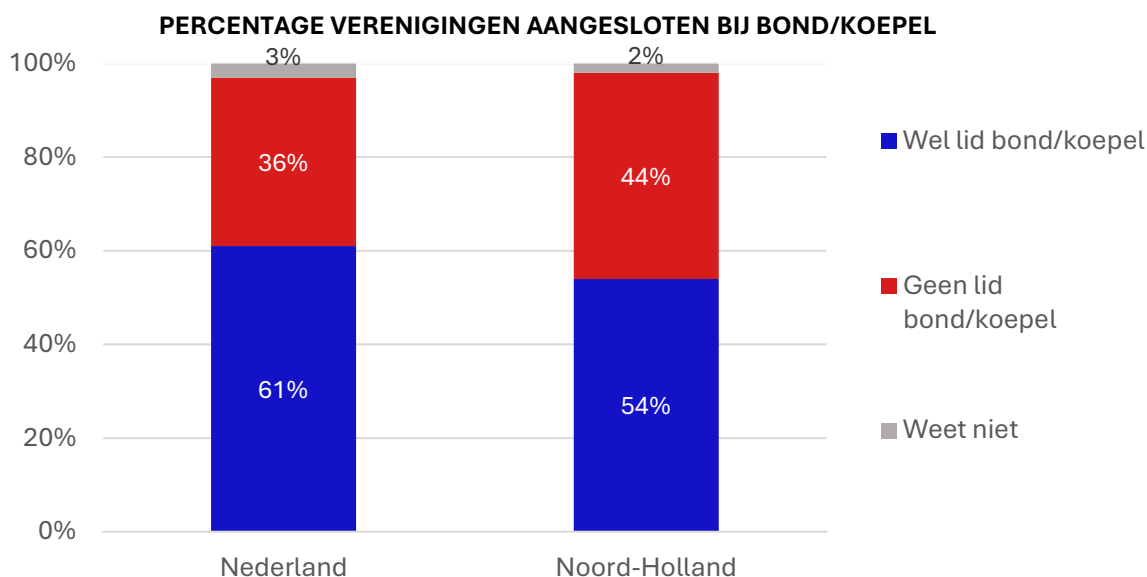
PERCENTAGE VERENIGINGEN DAT ADVIES, BEGELEIDING, WORKSHOPS OF SCHOLING HEEFT GEKREGEN, PER AANBIEDER

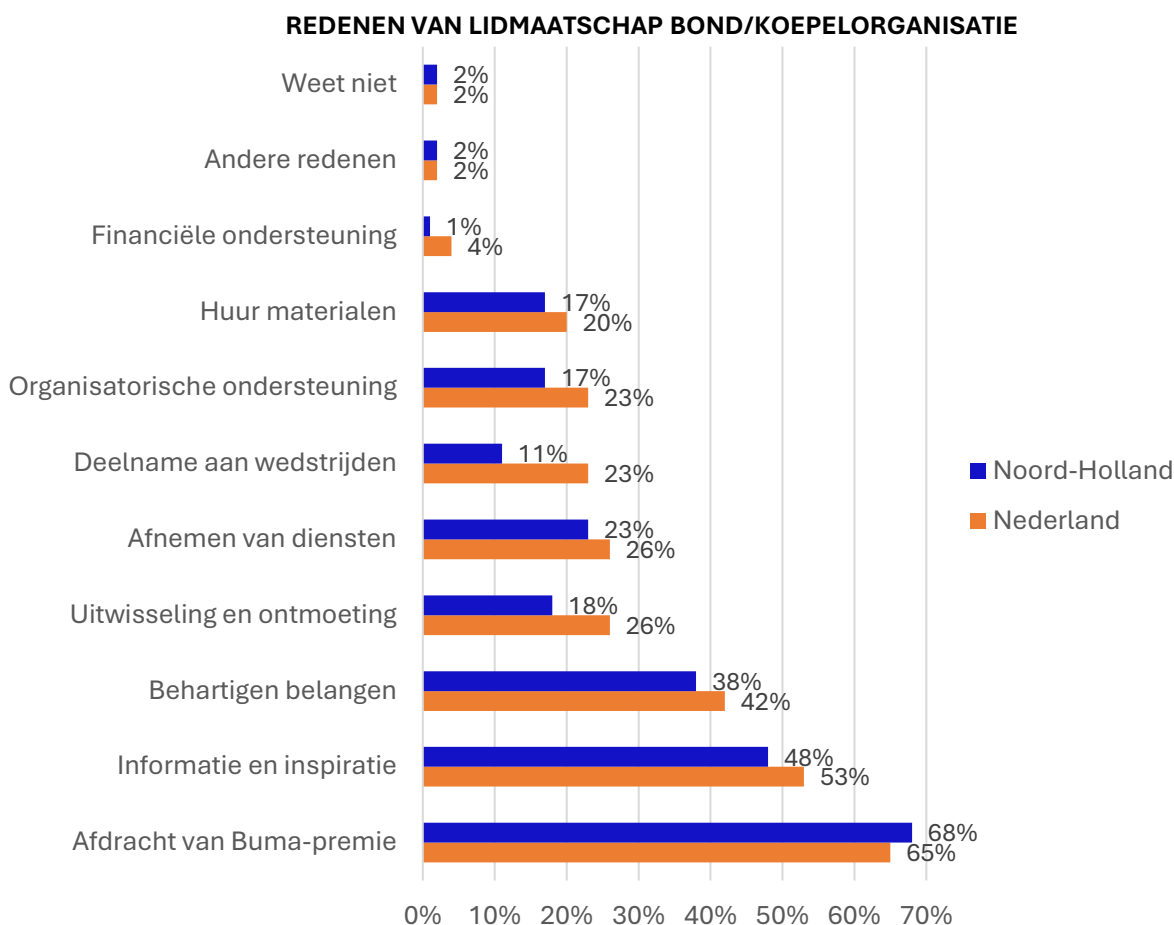
PERCENTAGE VERENIGINGEN DAT GEBRUIK MAAKT VAN ONDERSTEUNING

54% van de Noord-Hollandse verenigingen is aangesloten bij een amateurkunstbond of koepelorganisatie. Dat is minder dan het landelijk gemiddelde van 61%.

Noord-Hollandse verenigingen zijn om een groot aantal redenen aangesloten bij een bond of koepel. De voornaamste reden om aangesloten te zijn bij een bond of koepel is de afdracht van de Buma-premie (68%). 48% is aangesloten voor informatie en inspiratie, 38% voor belangenbehartiging, en 23% voor het afnemen van diensten. Ten opzichte van het landelijke beeld dragen Noord-Hollandse verenigingen vaker 'afdracht Buma-premie' aan als reden, terwijl alle andere redenen juist minder vaak worden aangedragen.

SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Voor deze rapportage zijn steeds de resultaten van de Noord-Hollandse verenigingen die hebben meegedaan aan de VerenigingsMonitor 2024 afgezet tegen de resultaten van alle verenigingen uit heel Nederland die aan het onderzoek hebben meegedaan. Over het algemeen zijn de resultaten van de verenigingen uit Noord-Holland in lijn met de landelijke resultaten. De beschrijving van deze landelijke resultaten staat in de publicatie VerenigingsMonitor 2024. Verenigingen voor kunstbeoefening in cijfers. Daarin staat ook meer informatie over vergelijkingen tussen verschillende soorten amateurkunstverenigingen en over vergelijkingen met de eerdere metingen van de VerenigingsMonitor uit 2018 en 2021. Hier in dit hoofdstuk beschrijven we alleen kort enkele opvallende resultaten waarin de Noord-Hollandse verenigingen afwijken van het landelijke beeld. De verschillen hebben betrekking op de drie hoofdthema's organisatiekracht, artistiek aanbod en de maatschappelijke oriëntatie. Ook over de knelpunten en de aanwezige ondersteuning is iets te zeggen.

ORGANISATIEKRACHT

- Hoger aandeel zeer krachtige verenigingen: Noord-Holland scoort relatief goed qua organisatiekracht (19% zeer krachtig tegenover lager landelijk aandeel).
- Bestuur & vrijwilligers: Het vinden van bestuursleden en vrijwilligers gaat in Noord-Holland iets makkelijker dan gemiddeld.
- Financiële positie: Vergelijkbaar met landelijk, maar iets meer verenigingen met ongezonde of redelijke financiële situatie.
- Minder inkomsten uit subsidies en sponsoring: Noord-Holland loopt hier aanzienlijk achter op landelijk gemiddelde.
- Missie en visie: Noord-Hollandse verenigingen hebben vaker een duidelijke missie en visie, vooral op artistieke doelen.

ARTISTIEK AANBOD

- Iets minder 'zeer sterk' artistiek aanbod dan gemiddeld.
- Sterkere focus op masterclasses en workshops, maar vaker geen lessen of optredens.
- Repetities met begeleiding vinden het vaakst wekelijks plaats. Deze repetities moeten plaatsmaken voor meer masterclasses want dit kan juist zorgen voor een vernieuwing van het aanbod.
- Artistiek begeleiders worden iets vaker betaald en tegen iets hogere tarieven, vooral in de muzieksector.
- Innovatie binnen het aanbod ligt lager dan landelijk: minder verenigingen geven aan actief te vernieuwen.

MAATSCHAPPELIJKE ORIËNTATIE

- Noord-Hollandse verenigingen zijn minder maatschappelijk georiënteerd.
- Minder samenwerking met scholen en verenigingen buiten eigen discipline.
- Minder verenigingen hebben drie of meer samenwerkingspartners.
- Positief: meer aandacht voor mensen met een migratieachtergrond en meer aanbod van aangepaste contributietarieven voor lage inkomens.

KNELPUNTEN EN ONDERSTEUNING

- Minder vaak knelpunten op het vlak van leden, financiën of bestuur dan landelijk.
- Vaker knelpunten bij zichtbaarheid en locatie.
- Ondersteuningsmogelijkheden worden iets minder benut, ondanks dat ze er wel zijn.
- Aansluiting bij een bond of koepel is lager dan landelijk, en de motivatie is vooral praktisch (Buma-premie) en minder gericht op inspiratie of belangenbehartiging.

CONCLUSIE

De amateurkunstverenigingen in Noord-Holland zijn gemiddeld goed georganiseerd en beschikken vaker over een heldere missie, actieve bestuursleden en een relatief gezonde vrijwilligersstructuur. Ze zetten net als landelijk stevig in op artistiek aanbod, maar innovatie en maatschappelijke oriëntatie blijven wat achter. In het bijzonder zijn er minder samenwerkingen met scholen en minder aanvullende maatschappelijke activiteiten.

Financieel gezien missen Noord-Hollandse verenigingen vaker structurele externe financiering (zoals sponsoring of subsidies), terwijl ze wel vaker investeren in professionele artistieke begeleiding. Er is dus een zekere kwaliteit en structuur, maar de verbinding met de samenleving en externe ondersteuning is kwetsbaarder dan elders in het land.

Deze inzichten kunnen beleidsmakers en ondersteuningsorganisaties helpen om gericht in te zetten op:

- Versterking van de maatschappelijke rol van verenigingen
- Meer structurele financiering en partnerschappen
- Stimuleren van innovatie in het aanbod
- Actiever gebruik van bestaande ondersteuningsmogelijkheden

ONDERZOEKSOPZET EN VERANTWOORDING

Dit rapport bevat resultaten van de online vragenlijst die we in juni en juli 2024 hebben uitgezet onder vrijwillige bestuursleden van verenigingen en stichtingen voor kunstbeoefening in Nederland. En wel in het bijzonder van de respons van verenigingen en stichtingen die zijn gevestigd in Noord-Holland. In dit hoofdstuk leggen we uit hoe we het onderzoek hebben uitgevoerd.

VRAGENLIJST

We hebben de vragenlijst van deze derde editie van de VerenigingsMonitor grotendeels gelijk gehouden aan de vragenlijst van de eerste editie uit 2018 en de tweede editie uit 2021, zodat het mogelijk werd om vergelijkingen te maken en trends te beschrijven. Deze vergelijking is niet mogelijk voor de resultaten op provinciaal niveau, maar wel op landelijk niveau. Deze vergelijking op landelijk niveau is gepubliceerd in de *VerenigingsMonitor 2024: Verenigingen voor kunstbeoefening in cijfers*. De vragenlijst bevat voornamelijk gesloten vragen. Deze zijn geordend aan de hand van drie hoofdonderwerpen: organisatiekracht, artistiek aanbod en maatschappelijke oriëntatie. Daarnaast hebben we voor deze editie aanvullende vragen gesteld over de betaling van artistiek begeleiders en de aanwezigheid en het gebruik van verschillende vormen van ondersteuning. Een aantal medewerkers van provinciale steunfuncties en koepelorganisaties heeft kritisch meegelezen met de vragenlijst.

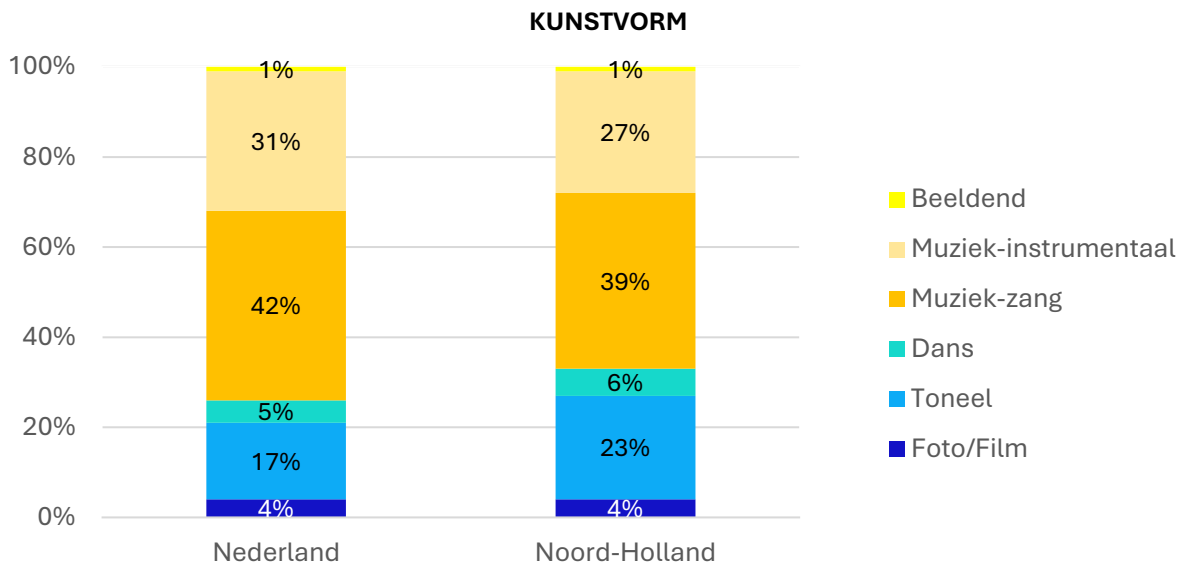
DOELGROEP EN STEEKPROEF

De vragenlijst is uitgezet onder vrijwillige bestuursleden van verenigingen of stichtingen die mensen laten samenkomen om in hun vrije tijd kunstzinnig, creatief of muzikaal actief te zijn. Het gaat hierbij om het ‘zelf maken’ van kunst (dus zelf musiceren, toneelspelen, schilderen, schrijven, etc.). Het onderzoek richt zich niet op verenigingen waarin kunst uitsluitend ‘ervaren’ en/of besproken wordt, zoals leesclubs. Het richt zich ook niet op erfgoed- of gezelligheidsverenigingen, zoals de historische kring of de carnavalsvereniging. Ook informele groepen zonder rechtsvorm zijn niet meegenomen in het onderzoek.

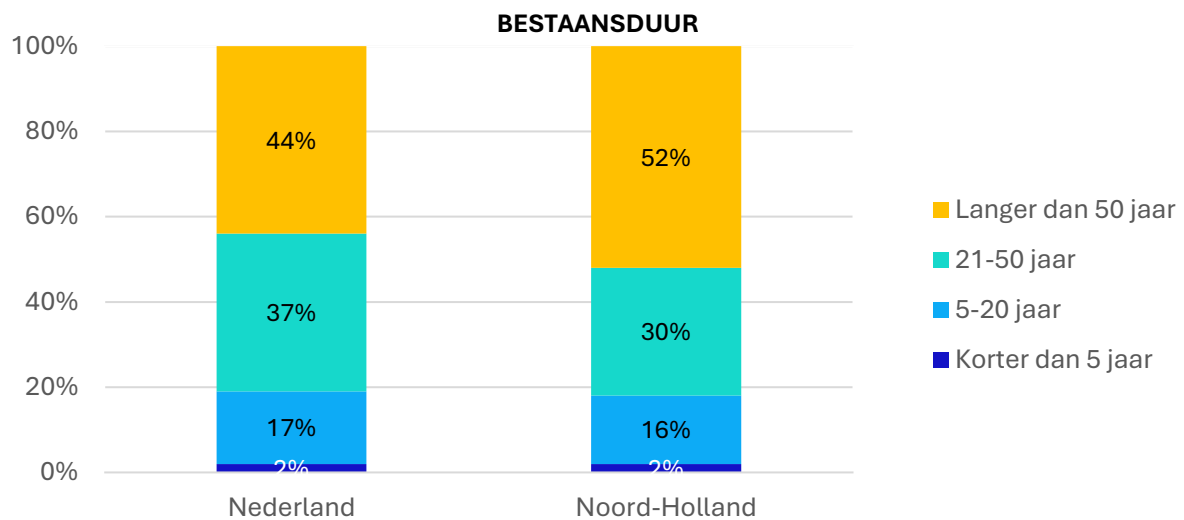
We hebben bestuursleden in juni 2024 uitgenodigd om de online vragenlijst in te vullen. De uitnodigingen hebben we verstuurd aan adressen van verenigingen die geregistreerd staan bij de Kamer van Koophandel. Daarvoor hebben we gebruikgemaakt van een registerbestand van verenigingen en stichtingen die in 2024 bij de Kamer van Koophandel stonden ingeschreven onder de SBI-codes 90011 (beoefening van podiumkunst), 9003 (schrijven en overige scheppende kunsten) en 94922 (hobbyclubs). Dit bestand bevat bijna 25.000 inschrijvingen, die niet allemaal tot de doelgroep van dit onderzoek behoren. Nadat we de niet geschikte inschrijvingen uit het bestand hadden verwijderd, hielden we ruim 10.000 verenigingen en stichtingen over. Deze verenigingen hebben we geordend naar provincie en kunstvorm. Omdat het registerbestand van de Kamer van Koophandel alleen postadressen bevat, hebben we deze ruim 10.000 verenigingen per brief uitgenodigd om – via een persoonlijke link in de brief – de online vragenlijst in te vullen. De dataverzameling werd uitgevoerd door DataIM.

RESPONS

In totaal hebben 1748 verenigingen en stichtingen aan het onderzoek deelgenomen. Daarvan waren 106 vragenlijsten niet bruikbaar, omdat de respondent niet tot de doelgroep behoorde of omdat er onvoldoende vragen waren beantwoord. Daarnaast gaven 67 verenigingen aan niet meer actief te zijn geweest in de afgelopen 12 maanden. Hierdoor bleven er 1575 bruikbare vragenlijsten over. Van deze 1575 bruikbare vragenlijsten zijn 194 afkomstig van verenigingen uit Noord-Holland.

?

De analyse die we hebben uitgevoerd voor dit rapport is beschrijvend van aard. Hans Mariën van IVdata heeft LKCA hierbij geassisteerd. Voor de indexen organisatiekracht, artistiek aanbod en maatschappelijke oriëntatie hanteren we een berekeningswijze die verenigingen in vier categorieën indeelt:

Categorie	Benaming	Aantal punten
1	Kwetsbaar/ niet maatschappelijk georiënteerd/gering artistiek aanbod	0-40
2	weinig krachtig/weinig maatschappelijk georiënteerd/matig artistiek aanbod	41-59
3	krachtig/maatschappelijk georiënteerd/sterk artistiek aanbod	60-79
4	zeer krachtig/zeer maatschappelijk georiënteerd/zeer sterk artistiek aanbod	80-100

De drie indexen zijn gekoppeld aan vragen (zoals beschreven in de hoofdstukken 'organisatiekracht', 'artistiek aanbod' en 'maatschappelijke oriëntatie'). De antwoordcategorieën van die vragen hebben we gekoppeld aan scores. Per index kon een vereniging maximaal 100 punten scoren.

VERVOLG

LKCA herhaalt dit onderzoek om de drie jaar, zodat ze beter zicht krijgen op ontwikkelingen in deze sector.

COLOFON

Het LKCA heeft de Landelijke [VerenigingsMonitor 2024: Verenigingen voor kunstbeoefening in cijfers](#) gepubliceerd. Plein C heeft de gegevens van Noord-Holland verwerkt in deze publicatie.

Heb je vragen of opmerkingen? Wil je in gesprek over de resultaten van de VerenigingsMonitor 2024 Noord-Holland? Wil je een presentatie van de resultaten in jouw organisatie of netwerk? Neem gerust contact op met Arno Neele van LKCA (ArnoNeele@lkca.nl) of Plein C (info@pleinc.nl).

Auteurs

Roos Hogervorst-Krimp & Marije Zijlstra | Plein C
Originele data van Arno Neele | LKCA

Plein C

Nieuwe Gracht 45-47
2011 ND Haarlem
023 79 200 40
www.pleinc.nl
info@pleinc.nl

LKCA

Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA)
Lange Viestraat 365
Postbus 452
3500 AL Utrecht
030 711 51 00
info@lkca.nl
www.lkca.nl

